

DARBININKAS

XLIII NR. 60

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPIŪCIO . AUGUST 19, 1958

Administracija GLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 6-7281

10 CENTU

KOM. KINIJĄ DEMONSTRUOJA

Maskva sutiko apginkluoti Kinijos komunistus atominiais ginklais ir raketom. Maskva padės Kinijai taip pat rengti jos satelitus.

Kinija, pasinaudodama įtampu viduriniuose rytuose, nori laimėti iš Amerikos pripažinimą ir pasiimti sau Formozą. Pripažinimo jai turi labiausiai

reikalauti Maskva, o Formozą pasiimti ji pati norėtų. Paskutiniu laiku Kinijos lėktuvai skraidė viršum Formozos, viršum Matsu ir Quemoj salų ir iš patrankų tas salas apšaudė soviniiais ir propagandos lapeliais. Spėjama, kad tokia veikla komunistai nori iširti, kaip Amerika reaguotų šiandien, jei Kinija pulktų Formozą.

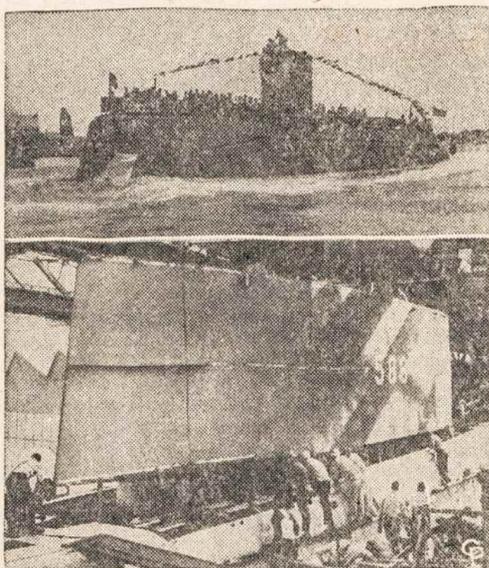
Amerika yra išpareigojusi ginti Formozą, tačiau ne Matsu ir Quemoj salas, kurios yra per keletą mylių nuo Kinijos pakraščio. Jose yra sutelkta nacionalinės Kinijos 50.000 kariuomenės. Nors komunistai tas salas ir galėtų paimiti, bet jos brangiai atsieitų.

Kas bus pirmasis po vandeniu?

Rungtynės tarp Amerikos ir Sovietų dėl technikos pranašumo eina ne tik į viršų — mėnulį, bet ir į apačias — į vandenį. Sovietai didžiuojasi savo gausiais povandeniniais laivais, Amerika nešasi pirmyn savo atominiais povandeniniais laivais, kurie virsta judančiomis raketų ir vandenilio bombų bazėmis.

Po garsiai nuskambėjusios Amerikos "Nautilo" kelionės šiaurės ašigalio vandenimis Amerika pranešė vėl apie naują povandeninį laivą "Triton", kuris bus paleistas į vandenį ateinančią antradienį. Jis bus 6,000 tonų didumo; taigi dvigubai didesnis už "Nautilų". Ilgio bus 447 pėdų. Įgulos turės 149 vyrus. "Triton" turės milžinišką radarą ir juo stebės toli nuo Amerikos krantų prieš lėktuvų ir raketų judėjimą.

"Triton" atsiėjo 109 mil. dol. Jis yra jau aštuntas povandeninis atominis laivas. Suplanuota ir pinigų skirta tokių laivų turėti viso 33.

NAUJI ATOMINIAI POVANDENINIAI LAIVAI. Viršuje Sea-Drageon, ką tik nuleistas į vandenį. Apačioje, patį didžiausias pasaulio povandeninis laivas, kuris turės du atominius reaktorus.

PARDAVIMO EILĖJE ARČIAUSIAI YRA JORDANIJA

Prezidento Eisenhowerio atstovas viduriniuose rytuose valst. sek. pavaduotojas R. Murphy grįžo ir pateikė raportą prezidentui apie padėtį.

Pažiūros į Nasserį — Amerika turinti su juo sugyventi ir daryti biznį.

Lebanone padėtis susitvarkysianti pakenčiamai.

Jordanija — didžiausiam epavojumė. Kai tik anglų kariuomenė pasitrauks, galis kilti per-

Katras dabar bus pirmasis į mėnulį

Amerikai nepavyko — ar artimiausią mėnesį pavyks Maskvai?

Pirma oficiali kelionė į mėnulį sekmadienio rytą, rugpiūčio 17, nepasisekė. Kita raketa bus siunčiama po mėnesio. Laukiama, kad per tą laiką ir Sovietai gali atnaujinti savo mėginimus pasiekti mėnulį. Jie mėginę porą kartų gegužės 1 pagerbti, bet tada nepavykė. Tik jie iš anksto nieko nesiskelbia.

Amerikos aviacijos raketa, kuri buvo 4 dalių, sekmadienį pakilo per 77 sekundes 10 mylių. Dar nepasibaigus pirmos dalies kurui, raketa sprogo ir nukrito į Atlantą.

Raketa buvo didžiausia iš lig šiol paleistųjų — 52 tonų. Ji turėjo satelitą 83 svarų. Jame buvo įtaisai kosminiam spinduliui matuoti, kamera mėnulio tamsiajai pusei, kurios jis niekad neatkreipia į žemę, fotografuoti, ir kt.

Raketos greitis turėjo būti

SOVIETAI NORI BAZĖS EGIPTĖ

Anglų žvalgybos žiniom, Sovietai nori gauti iš Nasserio sutikimą, kad Sovietų laivai gautų bazę Egipto vandenyse. Nasseris to baidosi.

TURKAI SUSIRŪPINĖ DĖL PERSIJOS

Turkijos diplomatai ir kariai slauksniai susirūpinę, kad Persija yra silpna ginti savo sienom. Persija esanti durys į Iraką. Turkai mano, kad jie savo sieną gali apginti nuo Sovietų. Bet neapginama siena yra nuo Persijos pusės.

LEKTUVŲ AUKOS

Olandų lėktuvas KLM pereiną ketvirtadienį žuvo Atlante netoli Airijos su 99 keleiviais. Surasti 29 kūnai.

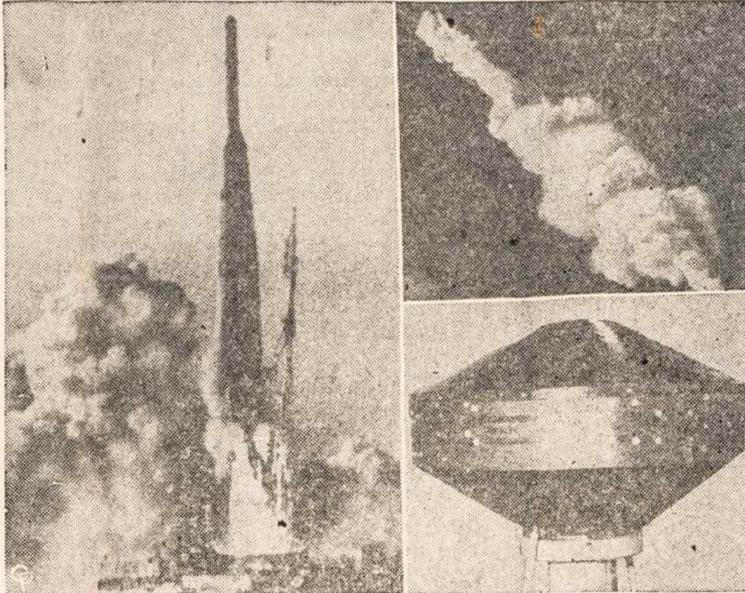
Amerikos lėktuvas Northeast Airlines Convair pentadienį nukrito, ir žuvo 23.

25,000 mylių valandai. Mėnulį turėjo pasiekti per pustrėčios dienos.

Kitą raketa numatoma siūsti rugsėjo 14. Tada mėnulis labiausiai priartėja prie žemės — 220,000 mylių. Aviacijai leista viso 3 raketas siūsti, armijai 2. Pirmiau siūš tas, kas bus

anksčiau pasirengęs.

Aviacijos specialistai neturėjo didelės vilties, kad pasieks šiuo tarpu mėnulį. Tai buvo tik pirmas bandymas. Tačiau jiems buvo staigmena, kad raketa neišsūšė iš oro srities. Laukiama, kad per tą laiką Sovietai išmėgins.

RAKETA Į MĖNULĮ, paleista Cape Canaveral, Fla., sprogo po 77 sekundžių, pasiekusi apie 50,000 pėdų aukštį.

AR JUNGTINĖM TAUTOM BELIKS TIK TUŠTI ŽODŽIAI, JEI DAUGUMOS NEGAUS EISENHOWERIS IR GROMYKO?

Jungtinių Tautų visumos posėdyje rugpiūčio 13 kalbėdamas prez. D. Eisenhoweris pasiūlė savo planą Artimųjų ir Vidurinių Rytų reikalams tvarkyti. Jo planas apima pasiūlymus:

Jungtinės Tautos imasi priemonių apsaugoti Lebanono ir Jordano nepriklausomybę;

tam tikslui Jungtinės Tautos sudaro ir laiko Artimuose Rytuose savo karines pajėgas, kurios pakeičia JAV kariuomenę; sustabdoma kurstomoji iš šalies propaganda nuverstai teisėtą ir primesti žmonių valiai priešingą vyriausybę;

Jungtinės Tautos sudaro komisiją, kurios tikslas sulaukyti ginklų statymą iš šalies ir stabdyti tų kraštų ginklavimosi varžybą;

teikiama finansinė parama arabų kraštų ūkinei gerovei ir kultūrinei pažangai kelti. Iš tų pasiūlymų palankiausi visi priimti tiktai paskutiniai. Dėl jo teigiamai pasisakė ir Sovietų Sąjungos atstovas Gromyko, kuris šiaip jau savo kalboje puolė JAV ir Angliją dėl "invazijos Lebanone ir Jordanijoje".

Tolimesnėse diskusijose išryškėjo susidare keturi blokai: Amerikos Anglijos (23 valstybės), Sovietų (10), Afrikos — Azijos (28) ir Pietų Amerikos

(20). Azijos — Afrikos blokas daugiau remia Sovietų Sąjungos reikalavimą, kad iš Lebanono ir Jordano srities kariai būtų atitraukti; Pietų Amerikos blokas daugiau ieško kompromiso ir remia JAV ir Angliją. Kad praeitų kuri nors rezolucija, reikia surinkti du trečdalius — 57 balsus. Tokios daugumos nesitiki gauti nė viena pusė.

SVEICARIJOJE VENGRIJOS PABĖGĖLIAI UZPUOLĖ KOMUNISTINĖ ATSTOVYBĖ

Berne rugpiūčio 16 du Vengrijos pabėgėliai, 22 metų Sandor Nagy ir 21 metų Endre Papp, užpuolė komunistinės Papp, užpuolė kom. Vengrijos atstovybę. Jie norėjo paimti bylas, iš kurių paaiškėtų komunistų veikla. Pusantros valandos susišaudyme su atstovybės tarnautojais buvo sunkiai sužeistas vienas iš kovotojų. Jie pasidavė atvykusiai šveicarų policijai.

SVEICARIJOJE, Berne mieste, užsmaskavę vengrų pabėgėliai Jaunuoliai ginkluoti buvo įsiveržę į komunistinės Vengrijos ambasadą.

VATIKANO PAVILJONE PARODYS LIETUVOS KENČIANČIĄ BAŽNYČIĄ

Lietuvos pasiuntinybė prie Šventojo Sosto praneša:

"Lietuvos pasiuntinybė prie Šventojo Sosto džiaugiasi, galėdama pranešti, kad Lietuvos Bažnyčia, kaip ir kitų pavergtųjų tautų bažnyčios, bus atstovaujama Civitas Dei paviljone Tylos Bažnyčios skyriuje.

Techniškas ekspонатų paruošimo darbas jau pradėtas vykdyti.

Ta pačia proga pažymėtina, kad Briuselio pasaulinės parodos lietuviams lankytojams bus duota proga prieiti išpažinties savo gimtąją kalbą".

Gerai, kad atitaisoma lietuviams ir Lietuviai padaryta skruada Briuselio parodoje. Gerai, kad kiles lietuvių nerimas ir pasipiktinimas bus paskatinti.

nes parodos organizatoriai skriaudą atitaisyti. Tačiau atitaisoma vėlai, kada jau nieks nesugrąžins į parodą tų minių lankytojų, kurie ten plūdo šią vasarą. Jiem kenčiančioji Lietuvos bažnyčia nebuvo parodyta nežinia dėl keno apsilėidimo ar pikto nusistatymo.

LIETUVOJE SUŠAUDYTAS

ALGIRDAS PETRONIS

(E) Vilniaus radijas rugpiūčio 8 d. pranešė, kad liepos 16d. Lietuvos aukščiausiojo teismo budžiamųjų bylų teisminė kolegija, pirmininkaujant teismo nariui Juknai, dalyvaujant respublikos prokurorui Galinaičiui, nagrinėjo bylą "buržuazinio nacionalisto" Algirdo Petronio, kaltinamo "kontrevoliuciniis nusikaltimais".

Pranešime nupasakota, kad Petronis kiles iš stambių dvarininkų. Jo tėvas Utenos apskrityje valdęs 3 dvarus. Jis, Algirdas, mokėsi Kauno jėzuitų gimnazijoje, kurios nebaigęs įstojo į Kauno policiją. Jis priklausė "fasistinėm organozacijom" ir vedė "aktyvia kovą prieš revoliucinį judėjimą". Pirmosios okupacijos metu jis kažkur išsidanginęs. Karui prasidėjus jis vėl pasirodęs tėvo dvare ir "tuojau pat ėmė organizuoti buržuazinių nacionalistų gaujas, plėsti ir terorizuoti valstiečius, suminėti ir žudyti vietos gyventojus". 1941m. birželio pabaigoje jis prie vienos krautuvės nušovęs komjaunuolį Jeronimą Goločką, o kitą mirtinai sužeidęs. Kai viename miestelyje suimtus 120 žmonių "banditai" suvarė ir uždarė dvaro rūmuose, Petronis davęs nurodymą juos sunaikinti. Visi jie buvę sušaudyti dvaro teritorijoje. Vokiečių okupacijos metu jis vėl tarnavęs policijoje. Sovietams antrąkart įžygiavus į Lietuvą, Petronis kitais dokumentais likęs Lietuvoje. Paskutiniu laiku jis gyvenęs Vilniuje. Jo kaltę įrodymo paneigti ir prašęs teismo leisti jam išpirkti padarytus nusikaltimus ilgamečiu kalinimu. Bet aukščiausias teismas "vokiečių fašistams pasidavusį tautos išdaviką, kurio sąžinė ir rankos permirkusios žmonių krauju nuteisė aukščiausia baume — sušaudyti. Nuo sprendis esąs įvykdytas.—Nors čia pateikiama kai kurių smulkmenų, bylos tikrosios apyostovos lieka neaiškios, paslaptingos.

Lenkijoje vis sunkiau darosi

Maskva spaudžia Gomulką, Gomulka spaudžia katalikus

Sovietų "Zvezda" laikraštis kaltina Lenkijos rašytojus, kad jie nutolę nuo sovietinio realizmo ir garbina "supuvusį" vakarų dekadentizmą.

Maskva ir religijos srityje spaudžia Lenkiją, kad ji kovotų su katalikų bažnyčia. Lenkijos komunistų laikraštis "Tribuna Ludu" rugpiūčio 16 vėl ėmė kaltinti katalikų bažnyčią, kad ji kurstanti gyventojus lauzyti valstybės įstatymus. Kokiu būdu kurstanti? Ogi smerkdamas civilinę santuoką, divorsus, gimimų kontrolę ir tt.

Prancūzijoje de Gaulle vyriausybė jau paruošė naujos konstitucijos projektą. Joje visai valdžia atiduodama į prezidento rankas. Referendumas naujai konstitucijai priimti bus rugsėjo 28.

Izraelio policija suėmė 14 arabų kaip Syrijos šnipų.

Svetimu krauju rašyta taikos sutartis

Europos juodoji valanda (4)

• Du fašistai ir du demokratai Muenchene. • Mussolini tulkina Hitleriui, Chamberlain ir Daladier pasirašo. • Čekų prezidentą Hachą išstinka pas Hitlerį širdies smūgis. • Čekoslovakija išnyksta iš žemėlapių. • Klaipešos užgrobtas. • Sovietų paskatinimas į naują karą.

Kai visi dar miegojo, rugsėjo 28, Britanijos ambasadorius Romoje buvo pakeltas iš lovos. Skambino iš Londono: "Tuojau susiraskite Mussolini ir paprašykite jį tarpininkauti". Ambasadorius lordas Perth veltui stengėsi susizinti su Italijos užsienio reikalų minist. Ciano. Mussolini pats atsiliepė 11 valandą. Po trumpo pokalbio Mussolini susisiekt su Berlynu.

Mussolini: "Čia yra Duce, ar girdi?"

Attolico, Italijos pasiuntinys, atsiliepė: "Taip girdžiu ir klausau".

Mussolini: "Tuojau susiraski Reicho kanclerį ir paskyki, kad Britų vyriausybė per savo ambasadorių lordą Perth paprašė mane tarpininkauti Sudetų klausimu. Aišku? Ir dar pasakyk kad su visa fašistine Italija esu Vokietijos pusėje. Supranti? Hitleris tedaro sprendimą. Bet jam pasakyk, kad aš tarpininkauti sutikau ir anglų pasiūlymą laikau labai mums palankiu. Ar girdi?"

Attolico: "Girdžiu"
Mussolini: "Skubėk!"

ISKELKITE DIDELE ITALISKĄ VELIAVĄ

Praslinkus vos penkiom minutė, Attolico jau skambino Vokietijos užsienio reikalų ministrui Joachimui Ribbentropui. Beskubėdamas pamiršo, kad derėtų kalbėti vokiškai. Jis šaukte šaukė angliškai.

Attolico: "I have a personal message from il Duce. I must see the Fuehrer at once, very urgent, quick, quick".

Ribbentrop: "Tuojau važiuokite į Reicho kanceliariją. Ten būsite laukiami. Tik nepamirškite prie automobilio iškelti didelės italų vėliavos, kad tuojau išileistų".

Hitleris buvo iškviestas iš kaž kokio pasitarimo. Jam dar beinant koridorium, kur maišėsi ir kiti asmenys, Attolico, karštas italas, vėl užsimiršo, kad jis yra diplomatas. Dar iš tolo pradėjo šaukti, kad anglai prašo Mussolini tarpininkauti, kad jie nusileidžia....

Tuo tarpu Britanijos ministras Neville Chamberlain Zemuose Rūmuose kilo į pakopą sakyti kalbos, kurios žodžių nebūtų buvę galima atskauti. Jam pradėjus skaityti drebančiom lūpom, Mussolinio telegrama jį sulaukė. Chamberlain suplėšė savo kalbą ir išvyko į Miuncheną. Čekoslovakija buvo parduota už laikiną taiką.

PIRMASIS GURKŠNIS IS KARCIOS TAURES

Kad toks pat likimas neišstiktų pačių didžiųjų, Chamberlain iš Muencheno grįžo dar su vienu dokumentu: pasirašytų pasizadėjimu nekariuoti. Hitleris ir Chamberlainas pabrėžė, kad Anglijos ir Vokietijos santykiai turi didelės reikšmės kitiem kraštam ir Europai, pareiškė:

"Mūsų tautos niekada nestos į karą viena prieš antrą."

O kad nebūtų apskritai karu, juodu sutare, kad panaudotas metodas (Čekoslovakijos išdavimas) yra "labai geras spresti ir kitiem klausimam, kurie paliečiu abu kraštus. Tad sutariama testti savo pastangas šalinti galimų nesupratimų priežastis ir tuo būdu pasitarnauti užtikrinimui taikos Europoje" (Adolf Hitler, Neville Chamberlain, 1938 rugsėjo 30).

"Taika mūsų laikam!" — sušuko džiaugdamasis Chamberlain, kai jį apspito laikraštiniškai Londone, atskridus lėktuvu iš Muencheno. Tarp pasitikusių buvo ir Winston Churchill, kuris pranašiškai pasakė:

"Toji taika tai tik pirmasis gurkšnis karčiosios taurės, iš

kurios mums teks gerti ateinančiais metais".

Po kelių dienų, kai vokiečiai su dideliu pasipūtumu, patrankomis, tankais ir gėlėmis užėmė dalį Čekoslovakijos (spalio 1), Britanijos pasiuntinys Berlyne Halifax rašė Londonui: "Man asmeniškai visa tai yra kaktu ir skaudu. Aš norėčiau su dideliu pasitenkinimu visa išventi.... Man nėra jokio noro daugiau su vokiečiais bendradarbiauti".

PASIRASYTI MIRTIES AKTĄ PATS SAU!

"Muencheno taika" Hitlerio apetitą tik dar labiau suerzino. Praslinkus vos 3 savaitėm, kai Sudetai buvo užimti, gen. Keitelui Nuernberge buvo duotas įsakymas (spalio 21) pasiruosti užimti visą Čekoslovakiją ir Klaipešą. Pasiruošimui buvo duoti nepilni penki mėnesiai.

Kovo 14 1939 metais į Berlyną buvo atkviešti Čekoslovakijos prezidentas Emil Hacha ir užsienų reikalų ministras František Chvalkovsky. Priėmimo pas Hitlerį jie laukė ligi vidurnakčio — 1:15 va. Buvo jau kovo 15. Hitleris atėjęs pareiškė: "Mano kariuomenei yra duotas įsakymas 6 val. ryto peržengti Čekoslovakijos sieną. Prašau duoti raštišką įsakymą savo kariuomenei nesipriešinti".

Paul Schmidt, Hitlerio vertėjas, tai prisimindamas, užrašė: "Abu čekų vyrai savo kėdėse suakmenėjo. Sunku buvo pasakyti, ar jie dar gyvi".

Hermann Goering, Hitlerio aviacijos ministeris, dar pridėjo, kad pasipriešinimo atveju Čekijos sostinė Praga busianti paversta griuvėsiais.

Čekoslovakijos prezidentą ištiko smūgis. Buvo lygiai 3 val. nakties. Atkvieistas Hitlerio asmeninis gydytojas Morell ėleido švirkštą atgaivinti širdžiai. Kai Hacha atsipeikėjo, vos bepratarė: "Aš nematau jokios prasmės priešintis". Hacha pasirašė, kad "Čekų tautos likimą atiduoda į Fuehrerio rankas". Kovo 16 Slovakija skelbiama "nepriklausoma valstybė", o Bohe-mija ir Moravija padaroma Vokietijos protektoratu. Čekoslovakija iš žemėlapių išnyko.

Po devynių dienų (kovo 23) buvo okupuota Klaipeša tokiais pat grasinimais.

DU KALTININKAI

"Taika mūsų laikam!" — prisimnė Chamberlain savo žodžius jau nesidžiaugdamas, o rydamas dar vieną lašą karčios taurės, kurią paruošė "Muencheno taika". Jis dūsavė:

"Kas beliko iš Hitlerio pareiškimo, kad jis neturi daugiau jokių pretenzijų į kitas žemes? Kas beliko iš jo užtikrinimo, kad jokių čekų nenori? Kiek galima dar patikėti užtikrinimam, kurie išsprūsta iš tų pačių lūpų?"

"Muencheno taika" netruko nė metų. Visi Hitlerio "užtikrinimai" atvedė į naują karą 1939 rugsėjo 1. Prieš tai, rugpiūčio 23, buvo sudaryta slapta sutartis su Sovietų Sąjunga — pasidalinimas Pabaltijo kraštais. SS

NAUTILUS, praplaukęs šiaurės ašigali po ledu, iškilmingai sutinkamas Anglijoje, Portlando uoste.

DIDELIS SMŪGIS PABALTIECIAM

Spaudos žiniomis, rugsėjo 1 sustabdomos Amerikos Balso iš Europos programos lietuvių ir kitų Pabaltijo tautų kalbomis. Vietoj jų busią pailgintos rusų ir anglų kalbomis programos. Aiškina, jog tokia reforma daroma taupumo, tiks-lumo ir kitais sumetimais.

Lietuviams, kaip ir kitoms Pabaltijo tautoms, ši žinia yra nepaprastai skaudi, nes šių programų sustabdymu pavergtieji lietuviai tėvynėje ir tie, kurie okupantų išblaškyti po plačiąją Sovietiją, netenka svarbiausio ryšio su laisvuju pasauliu.

Ryšium su šia reforma pravers panarinėti du pirmuosius jos sumetimus: tikslingumą ir taupumą, nes trečiasis, pavadintas "kitais sumetimais", atkrinta kaip nekonkretus.

Amerikos Balso lietuvių kalba programos iš Europos prasidėjo 1952 metais gegužės mėnesi. Šios programos vadovybės ir bendradarbių kietu, atkakliu ir pasiaukojimo reikalaujančiu darbu pavyko programoms priartinti prie aktualiausių pavergtų lietuvių reikalų. Iki 1955 metų pradžios lietuvių kalba VOA programos iš Europos trukdavo po 15 minučių kasdien, bet minėtų metų pradžioje jos buvo pailgintos iki pusės valandos per dieną ir kelis kartus paros bėgyje buvo pakartojamos. Gausūs klausytojų laiški iš anapus geležinės uždangos VOA lietuvių tarnybai, iš Sovietijos gražintų vokiečių ir iš ten atbėgusių asmenų parodymai patvirtino, kad teikiamoji programa yra aktualiausias teisingos informacijos šaltinis ir svarbiausias pavergtųjų saitas su laisvuju pasauliu. Šios programos jie klausydavosi su didele rizika asmens saugumui. Kaip paaikėjo, jie klausėsi jos dėl aktualumo ir galimybės išgirsti ją, nes buvo perduodama tokiomis bangomis, kurias jie savo priimtuvais gali priimti. Tuo tarpu iš Washingtono panašią programą tik retas lietuvis anapus geležinės uždangos išgirdavo, nes ji perduodama trumpomis bangomis, kurių dėl trumpumo ir trukdymų negalima buvo girdėti. O be to, Washingtono lietuviškos programos turinys buvo tiek atsisęs nuo pavergtų lietuvių gyvenimo, jog nepateisino rizikos bei vargo jos klausyti. Savaimė aišku, jei ir toliau lietuvių programa iš Washingtono bus tokia, kokia buvo, ji nebus joks užvadas sustabdomai tokiai programai iš Europos, nors pastaraisiais laikais ir ši buvo smarkiai niveliuota.

Suminėti ir daugelis kitų faktų rodo, kad tikslingumo sumetimų sustabdyti europinę VOA lietuvių programą nebuvo. Neįtikina šios programos panaikinimo nei taupumo sumetimais.

K. OBOLĖNAS

DIDINAMA PREKYB ASU KOMUNISTAIS

Nato valstybės ir Japonija pereiną savaitę atšaukė varžymų prekybą su komunistiniais kraštais 63 prekių rūšim. Dabar jau parduoda ir radarus bei lėktuvų motorus. Panikino draudimą daugeliui prekių ir Amerika. Tik komunistinai Kinijai — ne.

Ką aš pasakiau Alto kongrese

SPAUDA

Draugo rugpiūčio 8 buvo atspausdintas prof. Balio Vitkaus toks paaikškinimas:

"Besekdamas, beskaitydamas lietuviškuose laikraščiuose Alto kongreso aprašymus, užtikau ir savo pavarde. Kaikur galima buvo suprasti man taikomi epitetai, kaip revoliucionierius, su kilėlis ir pan. Kaikur net neišaiškiai paminėta buv. mano už

imamoji vieta laisvoje Lietuvoje.

Ko aš norėjau ir ką pasakiau Alto kongrese, girdėjo visi dalyviai, tačiau negirdėjo daugelis tų, kurie apie kongresą skaitė tik spaudoje. Atrodo reikalinga pakartoti tuos apreiškimus, kad būtų išblaškyti nereikalingi įtarimai ir priekaištai.

O pasakiau Bostone įvykusiam Alto kongrese maždaug štai ką (atkeriu iš atminties):

"... Džiaugiuosi priklausąs tiems laimingiesiems, kurie šiame kongrese gauna žodį. Priardamas laiko apribojimui kalbėtojams, labai apgailestauju, kad to apribojimo nebuvo pritaikyta pačiam prezidiumui, kuris užėmė visą vakarykščią kongreso dieną.

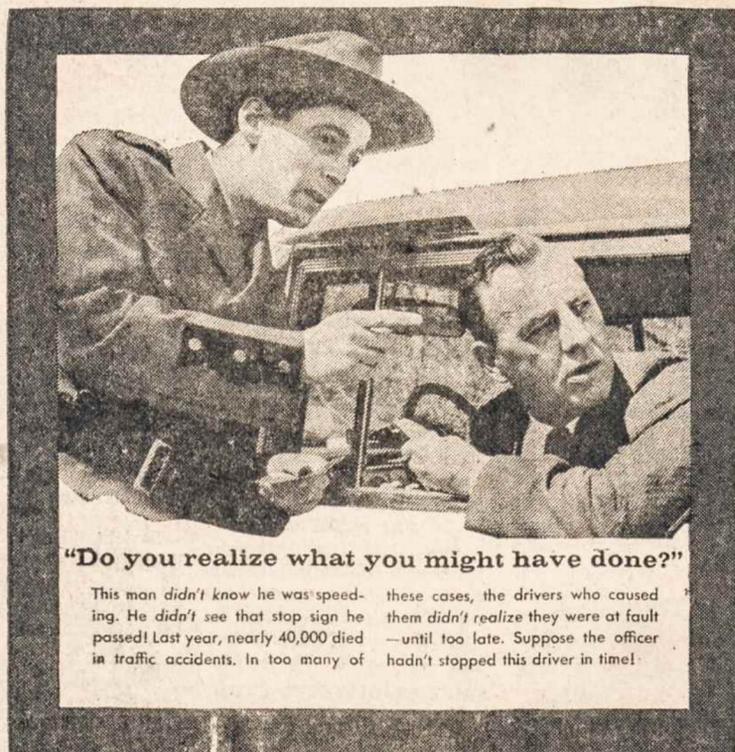
Alto kongresai vyksta kas ketveri metai. I šį suvažiavo 396 delegatai, aukodami tam kongresui savo laiką ir lėšas. Jie nori išgirsti rimtą Lietuvos laisvinimo problemos nagrinėjimą, kartu ir patys tame nagrinėjime dalyvauti, tačiau, ypač vakar, buvo kartais tokia netvarka, kad žmogus pasijuntė esąs gegužinėje, o ne rimtame Amerikos Lietuvių tarybos kongrese.

Iš dr. Trimako ir p. Sidzikausko pranešimų aiškėja, kad Lietuvos laisvinimą turime planuoti ilgomis distancijomis; tad jei šiame kongrese padarysime bent vieną žingsnį pirmyn, kongresas bus pasisekęs. Jei mes grįšime iš šio kongreso labiau apsiujungę ir vieningesni, negu jį atvykome, tai pats laisvinimo darbas bus daug sėkmingesnis.

Vakar, tiesa, buvo net iki įkyrumo daug ir saldžiai kalbama apie tą vienybę, tačiau vien žodžiais tos vienybės neįvykdytume. Kai tik priėjome prie darbų, tuojau jos ir pasigedom.

Štai vakar, renkant prezidiumą, vieni pasiūlė (ir išrinko) jį visi senuosius ateivius, kiti irgi ne geriau pasiūlė: jie pasiūlė vien naujuosius ir nė vieno senosios ateivijos atstovo. Kur gi čia taip smarkiai propaguojama vienybė?

Dabar dėl jaunimo. Labai

"Do you realize what you might have done?"

This man didn't know he was speeding. He didn't see that stop sign he passed! Last year, nearly 40,000 died in traffic accidents. In too many of

these cases, the drivers who caused them didn't realize they were at fault — until too late. Suppose the officer hadn't stopped this driver in time!

Help stop senseless killing on our highways. Drive safely yourself. Insist on strict law enforcement for your own protection. Work actively with others to support your local Safety Council. Remember—where traffic laws are strictly enforced, deaths go down.

Published in an effort to save lives, in cooperation with The National Safety Council and The Advertising Council, by

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except on days when issued weekly

THE WORKER (The Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.	
SUBSCRIPTION RATES	
Domestic yearly	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50
Foreign	\$6.50
PRENUMERATOS KAINA	
Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Pusėj metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasrašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7281

Skriauda Pabaltijo tautoms yra paslauga Maskvai

Spaudos atsiliepimai dėl Amerikos balso reformų

M. MUSTEIKIS

Paskelbtas ir vykdomas Amerikos Balso persitvarkymas skaudžiai pliečia pabaltiečius klausytojus, nes panaikinus Miuncheno Radijo Centrą (MRC) tuo pačiu panaikinami vieninteliai radijo pusvalandžiai pabaltiečių kalbomis iš Europos. Todėl suprantamas nerimas ir karčios nuotaikos, kurios reikišiai pabaltiečių politiniuose sluoksniuose tremtyje. Čia norime trumpai supažindinti su mūsų kaimynų — latvių ir estų — laisvosios spaudos kai kurais pasisakymais.

New Yorke leidžiamas Amerikos latvių laikraštis "Laiks" liepos 30 laidoje paskelbė Amerikos latvių susivienijimo jungiančio 163 tautines organizacijas, raštą, kurį pirm, prof. P. Liepins pasiuntė Amerikos Informacijos Tarnybos (USIA) vadovui George V. Allen. Tame rašte reiškiama įsitikinimas, kad

"paskelbtoji MRC reorganizacija latvių klausytojų už geležinės uždangos bus skaudžiai pajusta ir išaiškinta, kaip Amerikos susidomėjimo sumažėjimu".

Ten pat toliau pabrėžiama, kad AB transliacijos svarbios latvių tautos dvasiai okupacijoje palaikyti, nes tai ne tik sovietinę propagandą atsveriančios objektyvios informacijos šaltinis, bet taipgi Vakarų demokratijų, ypač Amerikos demesio pavergtiesiems įrodymas. 163-jų organizacijų vardu prof. Lejinš pareiškė, kad šios transliacijos yra lygiai Amerikos interesus, kaip ir pavergtosios Latvijos, ir prašė nesumažinti latvių kalba programos laiko, nutrauktąjį Miuncheno pusvalandį kompensuojant Washingtone.

To paties "Laiks" pranešimu, prof. Lejinš pasiuntė kitą raštą Laisvosios Europos Komitetui, kurio dėmesį atkreipė į tai, kad,

nutraukus AB transliacijas iš Europos, išskyla degantis reikalas siųsti latvių kalba programą per Laisvosios Europos siųstuvą (RFE).

Tokiu būdu latvių klausytojus ir toliau pasieks objektyvi informacija, o taipgi jie neabejos, kad Vakarų demokratijos susitaikančios su Pabaltijo aneksija.

Vak. Vokietijoje leidžiamas kitas latvių laikraštis "Latvija" rugpjūčio 2 laidoje išspausdino vedamąjį straipsnį "Ar Amerikos Balso nutylimas nėra avansas Maskvai?"

Straipsnio pradžioje nurodama, kad paskelbtoji ir vykdoma reorganizacija sukėlė susijaudinimo, kuris dar nenurimo. Esama ženklų — rašo laikraštis — kad Amerika nesirūpina "prestyžo netekimu" ir gali dar sukelti "politinio kartėlio". Susidariusią padėtį latvių veiksniai Amerikoje jau bendrai apsvairstė. "Latvija" primena, jog praeity ne kartą buvo duota optimistinių patikimų dėl programų pabaltiečių kalbom per Laisvosios Europos radiją, tačiau to vaisių vis dar nematyti. Įžvelgdamas aiškia pabaltiečių diskriminaciją ir avansą Maskvai,

laikraštis plačiai cituoja "Darbininko" liepos 11 vedamąjį, kuriame sakoma: "Mes tikime, kad Amerikos vyriausybė politiškai nenori kenkti nei lietuvių, nei kitų pavergtų tautų reikalams.... Tačiau mes netiki-

me, kad AB skyrių Miunchene likviduoti verstu taupumas ir tikslingumas". Toliau "Latvija" atpasakoja "Darbininko" mintis apie dolerius Titui ir Gomuškai ir kad tai labai tikslingas žygis Maskvos siekimams, bet ne Amerikos. Straipsnio pabaigoje pastebima, kad nebūtų kilę karčių reakcijų, jei šiuo reikalu būtų laiku atsiųskite atsakingi palieštųjų tautų veiksniai, ir apgailestaujama Amerikos taktika pastatyti prieš įvykusį faktą.

Stockholme leidžiamas estų laikraštis "Teataja" liepos 19 laidoje praneša, kad Estų Tautinė Taryba pasiuntė Amerikos Informacijos Tarnybai protestų memorandumą, kuriame atkreipia dėmesį į tai,

jog pabaltiečių programų likvidavimas Miunchene turės rimtų padarinių palieštųjų tautų laisvės siekimams.

Laikraštis pastebi, kad tai reiškia, jog žymus skaičius kvalifikuotų žmonių išjungiami iš tautų kovos priešakinių pozicijų. Atsakingi sluoksniai keistai aiškina, jog nuo to AB programos nesulipsnės, bet stiprės, nes prapliečiamos programos anglų ir rusų kalbomis. Estų Tautinė Taryba pabrėžė, jog tokios programos niekad nestos tų, kurios perduodamas gimta kalba. Šios transliacijų plačiai žinomos Estijoje (ir kituose Pabaltijo Kraštuose) irper eilę metų įsigijo nuolatinių klausytojų. Pabaltijys, ypač Estija, yra ta Sovietų imperijos dalis, kuri yra griežčiausiai atskirta tiek nuo Vakarų, tiek nuo Rytų. Todėl laisvojo pasaulio radijo programa estų kalba šiai tautai

turbūt daugiau negu kitoms Sovietų pavergtomis tautoms turi reikšmės. Jų likvidavimas Miunchene rodo,

kad AB vadovybė visiškai neatsižvelgė į Pabaltijo valstybių padėtį.

Švedų dienraštis "Stockholms Tidningen" estiškame skyriuje liepos 11 nurodo, kad Vakarai toliau kapituluoja eterio kare. Prieš kiek laiko anglai sustabdė BBC programą pavergtiesiems už geležinės uždangos, o dabar ir Amerikos Balsas, kurio programos ilgesnį laiką jau buvo nepaprastai nepropagandistiškos. Pavergtųjų tautų atstovų išpėjantys balsai atsimušė į kurčias ausis. Klausoma tik vadinamų ekspertų, kurie saviems pasitikėjimi teigia, esą tautos už geležinės uždangos labiau suinteresuotos programomis anglų kalba negu gimtąja.

Kadangi AB yra oficialus Amerikos užsienio reikalų ministerijos organas, todėl — laikraščio nuomone — toks persitvarkymas

atspindi tam tikrus pasikeitimus Baltųjų Rūmų nusistatyme pavergtųjų atžvilgiu.

Washingtonas kaip Vengrijos atveju, atsistojo prieš alternatyvą: arba paremti "evoliucinį kelią į laisvę", arba leisti jį nuslopinti tankais ir durtuvais, nes tai sudaro didelį pavojų ne tik sukilusiems žmonėms, bet taipgi ir jų gelbėtojams. Dabar, kai "sputnikai" ir tarpžemyninės raketos tapo tikrove, "evoliucinė raida į laisvę" aiškiai laikoma pavojinga ir todėl iškilęs reikalas sumažinti paguodą, teikiamą gimtąja kalba, kuri, nepaisant suvaržyto tono, buvo aiškus vadovaujanties Vakarų demokratijos solidarumo ženklas. Laikraštis neabejoja, kad kapituliacija eterio bangose sukels didesnę nusivylimą klausytojų tarpe už geležinės uždangos. Žmonės tai aiškina

Vakarų silpnumu vistiek, nors angliškai ar rusiškai jiems toliau bus skelbiama apie nepasikeitusią politiką pavergtųjų tautų atžvilgiu ir nepaisant vis didesnio skaičiaus kongresmanų, reiškiiančių supratimo pavergtiesiems.

Igoje distancijoje — išpėja laikraštis — nukentės pati Amerika, nes remdama komunistų padės jam stabilizuoti padėtį viduje, o tai santykiuoja atvirksčiai proporcingai pavergtųjų viltims.

PABALTIO TAUTOS

Skulpt. V. Grybas

(Eli)

Liet. Bendruomenės seimui susirenkant

Bendruomenės pats vardas kai kam yra svetimas, o josios siekiami, atrodo, kad mažiau suprantami. Nereikia dėl to stebėtis, nes sena gyvenimo partitizmas sako, kad labiausiai nepažįstame savęs. Dar senajame Delfių orakule buvęs įrašas: pažink pats save! Išmintingasis Sokratas tą paskatą geriau save pažinti laikė savo gyvenimo šūkiu ir ragino kitus tai daryti. Geriau save pažinti, geriau ir kitus suprasti, išmintingaus savo reikalus spręsi.

Tačiau pažinimas to, kas mums glūdi, nėra jau taip lengvas dalykas, kadangi savas. Apisprantame ir nematome ne tik tai krislo, bet ir rašto savo akyse, nes mūsų žvilgsnis yra labiau nukreiptas į kitus. Reikia, kad kas iš šalies atkreiptų mūsų žvilgsnį į save arba kokie dideli sukrėtimai atvertų mūsų pačių vidų. Tada tik geriau susivokiame, kas mes esame.

Nelaimė, kuri sukrėtė lietuvių tautą ir daug jos vaikų išsklaidė po visus pašalius, stipriai iškėlė vidinį mūsų ryšį, kurio šiaip jau sąmoningiau neįjautėme arba tai neskaudino mūsų širdies. Pakako to, kad jautėmės esą lietuviai, kad didžioji tautos dalis savo žemėje turėjo laisvą nepriklausomą valstybę; sielojomės, kad Lietuvos valstybė neapėmė visų etnografinių žemių (Vilniaus — Suvalkų srities ir visos Mažosios Lietuvos), kad nemažai lietuvių gyveno svetur ir buvo išstatyti nutautinto pavojui. Lietuvoje nelabai buvo ir rūpintasi išeivių likimu, išskyrus pačius paskutinius nepriklausomos Lietuvos laikus, kai išikūrė Užsienio Lietuviam Remti Draugija ir kai Kaune 1935 rugpjūčio 11-18 įvyko pirmasis pasaulio lietuvių kongresas.

Jau tame kongrese vienas kitas iš kalbėtojų pabrėžė, kad tauta laikosi ne tikta savo nepriklausoma valstybe, bet ir tuo, kad ji yra prigimtoji bendruomenė, kad jos nariai yra organiškai, iš vidaus sujungti tarp savęs, ar jie begyventų vienoje vietoje ar būtų pasklidę po visą pasaulį. Ryšys su tautine bendruomene nutrūksta tik per ilgesnį laiką, ir ne tada, kai nustoja kalbėti gimtąja kalba, bet kai savo kraują ir dvasia visiškai įaugama į kitą tautą. Tada pasidaroma kitos tautinės bendruomenės nariu.

Lietuvių tauta dabar yra tokiose sąlygose, kad jai graso didelis pavojus būti suskaldytai, sunaikintai ar nutautintai. Anoje geležinės sienos pusėje to siekiama prievarta, o laisvajame pasaulyje lietuviai yra išstatyti dideliame svetimos kultūros poveikiui, kuris silpnina tautinį atsparumą ir metai po metų lenkia iš savo tautinės bendruomenės išsijungti. Tokiomis aplinkybėmis vieni stipriau, kiti silpniau yra pajutę, ko anskčiau taip aiškiai neįjautė: visų likimo bendrumą. Jei kartu nesilaikysime, bus iš viso sunku atsilaikyti, ypač už gimtosios žemės sienų, gi gimtoje žemėje palikusiem ir vergijos spaudžiamiem negalėsime suteikti nė moralinės pasipirties, nekaltant jau apie kitokio pobūdžio pagalbą.

Lietuvių bendruomenė, apie kurią dabar ir gerai ir prastai pakalbama ir kurios pasaulinio seimo laukiama šio mėnesio pabigoje, mums ir pasidarė aktuali po didelių sukrėtimų ir akivaizdoje dar tebetrunkančios didelės nelaimės Lietuvoje. Suprantame labiau negu kada, jog esame vienos tautos vaikai, sujungti iš prigimties ir iš praeities, skirtingos dvasios ir kalbos, ir kad tai išlaikyti mums yra gyvybės reikalas.

Tuo būdu lietuvių bendruomenė mums neatėjo iš šalies, kaip kokia nauja organizacija, bet kaip mūsų pačių išraiška, mūsų pačių širdies balsas, šaukias išlikti su sava tauta ir skirti jai visas savo jėgas, kad ji vėl būtų laisva prosenelių žemėje ir sąmoninga bei tvirta organiškai, iš vidaus sujungti

vo nulietos visos sodo pakampės. Per veją į kabineto duris žengė aukštas, mėlynai apdarytas stuomuo; mėnesienos nušviesto sidabro bliztelėjimas parodė, kad tai pulkininkas O'Brienas.

Jis įėjo pro prancūzinį langą į namą, palikdamas lordą Galloway nepaprastai nusiteikusį, iš karto pilną apmaudo ir neryžtumo. Mėlynai sidabrinis sodas, kaip scena teatre, rodė, tyčiojas iš jo visu tuo tironišku švelnumu, su kuriuo jo pasaulinis autoritetas kariavo. Airio žingsnio ilgis ir grakštumas siutino jį, lyg jis būtų rivalis, o ne tėvas; mėnesiena jį iš proto varė. Jis buvo, tarsi burtais, patekęs į trubadūrų sodą, ir Watteau fėjų šalį; norėdamas pasikalbėti nusikratyti tokiomis meilės sukeitomis paikybėmis, jis sparčiai nužengė paskui savo priešą. Žengdamas jis apsisbridė medžiu ar akmeniu žolėje; iš pradžių jis pažiūrėjo žemyn susierzinęs, paskui su smalsumu. Kitą akimirka mėnuo ir aukšti jorvarai išvydo nepaprastą reginį — senyva anglų diplomata smarkiai bėgant ir šaukiant.

Jo kimiam balsui nuskardejus, kabineto duryse pasirodė

SLAPTASIS SODAS

G.K. CHESTERTON

Lordas Galloway staiga pašokdavo, geliamas minties, kad tas netikėlis O'Brienas gali kaip nors susirodyti su Margarita; kaip — jis nė nemėgino įsivaizduoti. Ji buvo palikę kavos gerti su Brayne'u tuo žilu jaunikiu, kuris tikėjo visomis religijomis, ir Valentinu, tuo žilu parancizu kuris nė viena netikėjo. Jiedu galėjo ginčytis vienas su kitu, bet nė vienas negalėjo šauktis jo į pagalbą. Po kurio laiko ta "pažangi" logomachija pasiekė nuobodulio krizę; lordas Galloway atsistojo ir išėjo į svetainę. Ilgose koridoriuose jis išklaidžiojo kokias šešias ar aštuonias minutes, kol išgirdo aukštą, didaktišką daktaro balsą, o paskui kurčią kunigo balsą, kuriam nutilus visi prasiukoje. Jie irgi, pamane jį kreitėdamas, greičiausiai, ginčijas dėl "mokslo ir religijos". Bet akimirka,

dr. Simono išblyškęs veidas, žvilgančiais akiniais ir sutraukta kakta. Jis išgirdo ir pirmus aiškius didiko žodžius. Lordas Galloway šaukė. "Zolėje lavonas — kraujais paplūdęs lavonas". O'Brienas buvo jam visai iš galvos išrūkęs.

Turime tuojau pasakyti Valentiniui, — tarė daktaras, kada lordas Galloway trikdamas apsakė visa, ką buvo drįšęs apžiūrėti. — Laimė, kad jis yra čia, — ir net jam dar nebaigus kalbėti, į kabineta, pritrauktas šauksmo, įėjo didysis seklys. Buvo beveik juokinga pamąčius tipingą po pasikeitimą; jis atėjo su paprastu šeimininko ir džentelmeno susirūpinimu, tą taręs, kad kurio svečio ar tarno susirgta. Kada jam pasakė apie kruviną radinį, jis su visu savo rimtumu staiga pagyveno, pažvalėjo, nes čia, vis tiek, koks staigus ir baisus, buvo jo darbas.

— Keista, gerbiamieji, — tarė jis, jiems skubinantis į sodą, — kad man iš medžiojus pasvarai išvydo nepaprastą reginį — senyva anglų diplomata smarkiai bėgant ir šaukiant. Jo kimiam balsui nuskardejus, kabineto duryse pasirodė

ti rūkas; bet vedami sujaudinto Galloway, jie rado kūną — aukštą, plačių pečių vyriškio — žlugsant aukštoje žolėje. Užmuštasis gulėjo kniupsčias, ir jie pamatė tik tai, kad jo dideli pečiai apvilkiti juoda gelumbe ir kad jo didelė galva plauka, išskyrus vieną kitą rudų plaukų kuokštelį, prikibusį prie pakaušio kaip šlapių kerpių kuokšelis. Iš po kniupsčio veido rangės raudona kraujo gyvatė.

Daktaras pasilenkė. — Jis dar neatšales, bet man rodo, kad jis jau negyvas, — tarė jis. — Padėkite man jį pakelti. Jie atsargiai pakylėjo jį kokią centimetrą nuo žemės, ir visi abejojimai, ar jis iš tikrųjų negyvas, buvo iš karto ir baisiai išspręsti. Galva nulėkė šalin. Ji buvo visiškai nukirsta nuo liekens: kas tą žmogų papiovė, jam ir galvą nupiovė. Net Valentinas buvo sukrėstas. — Zmogūdus turėjo būti stiprus kaip gorila, — pastebėjo jis. Ne be virptelėjimo, nors jis ir buvo pripratęs prie anatomišnių pabaisų, dr. Simonas pakė-

lė galvą. Pakėlė ir pažandė buvo apramtyta, bet veidas nebuvo labai sužalotas. Veidas buvo apribęs, pageltes, kartu sukrėtęs, išpurtes, vanago nosimi ir sunkiais vokais — pikto romėnų imperatoriaus veidas. Visiems, kurie ten buvo, jis atrodė visiškai nepažįstamas. Nieko daugiau nebuvo galima pastebėti, kaip tik tai kad keliant kūną, iš apačios subolavo, raudona kraujo dėmė sutepė, balta marškinių krūtinė. Kaip dr. Simonas buvo pasakęs, tas žmogus nebuvo iš jų draugės. Bet labai galimas dalykas, kad jis mėgino prie jos prisidėti, nes buvo atėjęs apsirėngs iškilmei.

Valentinas nusileido ant rankų ir kelių ir su savo kruopščiu profesionaliniu dėmesiu ištyrė žolę ir žemę apie dvidešimt metrų aplink lavoną: čia jam padėjo, ne taip jau mokamai, daktaras, ir visai nemokamai anglų lordas. Savo šliaužiojimu jis nieko nepesė, be kelių sulaužytų ar į labai mažus gabalėlius sukauptų šakelių; šakutes Valentinas pakėlė, valandėlę patyrinėjo, paskui nulemė šalin.

— Šakutės, — tarė jis rim-

tu, — šakutės ir visiškai nepažįstamas su nukirsta galva; tai viskas, kas čia yra ant vejos. Stoję kone gūdi tyla, kurią visiškai išklėręs Galloway aštriai pertraukė. — Kas ten? Kas ten prie sodo tvoros? Prie jų pro mėnesieną miglą svyruojamai prisitartino mažą figūrą su didele kvaila galva; akimirka ji buvo panaši į gobliną, o paskui jie pamatė, kad tai tas nekenksmingas mažas kunigas, kurį jie buvo palikę svetainėje. — Klausykite, — tarė jis romiai, — šitame sode nėra vargų. Juodi Valentino antakiai buvo pikta susitraukę, kaip kad pamačius sutaną, iš principo susitraukdavo. Bet jis buvo per daug teisingumas žmogus tos pastabos teisingumui paheigti. — Tamstos tiesa, — atsiliepė jis. — Prieš suzinodami, kaip jį užmušė, gal, turėsime sužinoti, kaip jis čia pateko. Paklausykite mane, gerbiamieji. Jei tai gali būti padaryta, nepakenkus mano padėčiai ir pareigai, mes visi susitarime kai kurių įžymių vardų neveltį į šią istoriją. (b.d.)

Neskubėkit grįžt Lietuvon, jums neblogai ir Brazilijoje

Brazilijos sostinėje, Rio de Janeiro, liepos pabaigoje posėdžiavo tarptautinis parlamentarų kongresas. Sovietų "parlamentarų" sąstata buvo ir Justas Paleckis, tarybinis Lietuvos prezidentas. Po kongreso su kitais delegatais jis lankėsi Sao Paulo, didžiausiame Brazilijos pramonės centre. Ta proga jaunuolis Albinas Vaikšnora, kuris prieš metus dalyvavo komunistiniame jaunimo festivalyje Maskvoje ir lankėsi Lietuvoje pas J. Paleckį, dabar jį užkvietė į savo "gimtadienio šventę" rugpjūčio 5. Po to priedanga kiti Brazilijos lietuviai komunistai surengė J. Paleckiui vaišes.

REIKŠMINGAS SUTAPIMAS

Priėmimas J. Paleckiui buvo suruoštas vengrų klube (rua Paula Souza). Prisimėnime Sovietų terora Vengrijoje, o J. Paleckio taktininkavimą tokiam pat teroriui Lietuvoje, galime sakyti, kad reikšmingesnės vietos jam nebuvę galima rasti. Čia susirado apie 100 aktyvių komunistų ir dar koks 150 jų pažįstamų. Paruošti trys stalai, sunėštinu būdu padengti tofais, užkandžiais ir skanumynais, priminė "raudoną pikniką". Daugumos nustebimui atsilankė taip pat su būreliu draugų kun. J. Šeškevičius ir T. J. Bružikas, S. J. Vieni nenorėjo įsileisti, kiti pakvietė vidur ir kunigus pasodino prie to paties stalo, kaip ir J. Paleckį.

SENAS PASLAUGUS PONAS

Prieš 20 metų Justas Paleckis, Latvijos lietuvis, Kaune buvo "Naujojo Žodžio" redaktorius, aukštokas apyliesis vyras, pilgo veido ir žvalių neramių akių, gyveno apyskurdžiai, maišėsi lietuvių visuomenėje apzules. Buvo parašęs labai patriotišką knygą apie Latviją ir nepalankius bolševikams išpuolius iš savo kelionės į Sovietų Rusiją. Dabar, pasiekęs jau 60 metų, tasai tarybinis Lietuvos "prezidentas" ir Vyriausios Tarybos Maskvoje "viceprezidentas", buvo pora pirštų žemesnis, bet stuomeniu ir veidu papilnėjęs, palinkęs, tartum nulaikęs plikis ir sunkios galvos. Mėlynai apsirengęs, su margu kaklairaščiu ir SSSR ženklu atlape, jis priminė atidų ir paslaugų seną "poną". Išdaviškiška ir šuniška tarnyba Lietuvos priešam labai pakeitė tą vyrą iš lauko ir vidaus, kuris išsiliejo komunistine propaganda.

GYRĖSI IR GYRĖ ATSIKOSĖDAMAS

Albinas Vaikšnora, "gimtadienininkas", pradėjo šnekas portugaliskai (rusiskai, matyti, dar neišmoko), o A. Černiauskas, atvežęs "didį svečią" iš prabangaus viešbučio "Excelsior", pasveikino lietuviškai, paprašė pakalbėti ir atsakyti į klausimus, jeigu jų bus.

DR. NATHALIE A. BACH, mokslininkė iš Maskvos, kalba Vermonto universitete, Burlingtone, kur vyko tarptautinis kongresas radiacijai tyrinėti.

Paleckis Sao Paulo liet. komunistų pobūvy

Lietuvos laisvės laikais nemažai lietuvių vyko Brazilijon, manydami ten geriau įsikurti. Pateko į tokį vargą, kad Lietuvoje atsirado priežodis: "Ar nori Brazilijoje galą gauti"? Dėl vargo nevienas pasidarė komunistas. Sovietam Lietuva užėmus ir paraginusi grįžti, kai kurie susigundė, bet pamatė, kad dabar jau Lietuvoje blogiau negu Brazilijoje. Tai patvirtino pats Justas Paleckis sakdamas: "Palikite Brazilijoje, nes jums čia neblogai". Kodėl jis taip kalbėjo Sao Paulo lietuviams komunistams?

Rašo J. ŠAKYS, Brazilija

J. Paleckis savo kalbą skyrė pasigyrimui ir Sovietų santvarkos išgyrimui. Nusakęs, kokias pareigas eina Lietuvoje, kokią vietą užima Maskvoje ir koki turis ten pasitikėjimą (kažin už ką?), kaip plačiai po pasaulį važinėjęs (Europa, Azija), toliau atsikosėdamas gyrė, kaip Lietuvoje viskas gerėja, kaip kyla švietimas, kolchozai, kaip lengvėja gyvenimas Sovietų Sąjungos globoje.

"Dabar visi žmonės jau turi po eilutę rūbų, po apsiaustą ir pora batų. Seniau keturi žmonės turėjo vieną apsiaustą ir vieną pora batų".

Toliau aiškino, kad karo metu buvę sunaikinta apie pusę pastatų, išžudyta apie pusę milijono gyventojų. "Kelios dešimtys tūkstančių kažin kur išbėgo". O daugiau negu kelios dešimtys tūkstančių Sibirą buvo išvežta, drauge Paleckį?

NESKUBĖKITE GRĮŽTI LIETUVON...

Kai J. Paleckis gyrė ir gyrėsi, susirinkusieji "draugai" stipriai

pljo. Bet plojimai suretėjo, kai jisai ėmė įrodinėti, kad bent trejus metus reikia palaukti ir Lietuvon nevykti, nes "jokiu būdu negalima visų apdirbti darbu ir butais". Jam tekę sutikti ir kalbėtis prie Trakų su tais, kurie iš Brazilijos grįžė. Daugumas nesą patenkinti ir norėtų grįžti. Mat, jie tikėjėsi, kad "tėvynėje pieno upės tekantios kiselius krantuose".

J. Paleckio nuomone, Brazilijos lietuviai yra neblogai įsikūrę, pati Brazilija esanti didelių galimybių kraštas, daug laisvės, tad iš čia judintis neapsimoka. Tik vėliau visi bus "priimami su išskėtom ranrom". Dabar kiekvienas grįžtantis atskirai išklašinėjamas, ar turi giminių, kokį moka darbą, ar norės pastoviai įsikurti ir tt. Net ir tie, kurie norėtų "aukoti socialistinės tėvynės gerovei", tegul dar palaukia.

Kodėl J. Paleckis apliejo šaltu vandeniu Brazilijos "draugus"?

GRĮŽIMAS NE TREMTINIŲ PAKENKĖ

Propaganda už "grįžimą į tėvynę" davė bolševikams nepažeidžiamą vaisių. Senieji išėję, suvedžioti ir grįžę, apsvylė bolševikinių rojumi, neradę žadeto "pieno kiselius krantuose". Rado prievartą, nelaisvę ir skurdą. Dabar rašo draugam, pažįstamiems ir giminiams graudžius ir karčius laiškus, prašo užtarti Brazilijos vyriausybėje, rūpintis jų gražinimu. Iš buvusių komunistų propagandininkų pasidarė komunisto priešai. Jei nebūtų grįžę, ir toliau būtų varę komunistinę propagandą pačioje Brazilijoje. Nenordami daugiau tų agentų nustoti, dabar nebekviečia grįžti grupėmis, o tik atskirus asmenis, ištyrę, ar pakankamai stiprūs atlaikyti nusivylimą ir melą. Tačiau tremtiniai, kurie gerai žino bolševikinių rojų ir kurie čia yra pavojingi, teberaginami pasinaudoti "amnestija" ... ir atsiseisti kalėjime arba atsidurti Sibire.

Lenkai labai domisi Amerika

Amerikos lietuvis už geležinės uždangos (2)

matyti tokio iškilmingo lenkų muzikantų parodo. Kalti čekoslovakai...

Dėl pinigų ar dėl garbės?

Lenkija mus priėmė tikrai vaišingai. Visi lenkai pareigūnai, menininkai ir paprasti žmonės, su kuriais teko vienaip ar kitaip bendrauti, buvo nepaprastai malonūs, nuoširdūs ir mums paslaugūs. Pasienio lenkų milicijos pareigūno patikinimą su "slowo honorowi" visi mūsų sutikti lenkai vykdė tarsi susitarę. Man dar ir dabar neaiški priežastis lenkų vaišingumo, parodyto mums amerikiečiams: ar tai įgimta lenkų tautos dorybė, ar juos mums taip palankiai nuteikė kaip tik tuo metu prasidėjusios tarp JAV ir Lenkijos vyriausybių derybos dėl \$100,000,000 paskolos...

Žmonės sujaudinti

Tokiomis nuoširdžiomis nuotakomis lenkai sutiko ir visus mūsų koncertus Katovice, Poznanėje, Krokovoje ir Varšuvoje. Visur lenkų publika rodė tokį entuziazmą, kokio mes niekad nesame patyrę ir, turbūt, nebepatirsime. Pavyzdžiui, Krokovoje, mums sugrojus "Rakoczi Maršą" visa pilnutėlė salė atsistojo pakėlė tokias triukšmingas ovacijas ir tokį jaudintą entuziazmą, kad mums atrodė, jog žmonių tūkstantinės minios pagal maršo garsus išsiveržė per visas duris į gatves ir ten pradės sukilimo žygį! Po koncerto mus užplūdo minios žmonių — lenkų muzikų, menininkų, studentų, eilinių žmonių, norėjusių su mumis susipažinti. Sujaudinti žmonės spaudė mums rankas, reikė nuoširdų susižavėjimą koncertu, įtikinėjo mus, kad jie tokio koncerto dar nesą turėję...

Susidomėjimas Amerika

Lenkų draugiškumas ir visokeriopa paslauga lydėjo visus mūsų žingsnius. Jų kviečiami mes lankėmės jų namuose, drauge vaišinomės restoranuose, tik už save ir už svečius mokėjome mes, nes mūsų svečiai neturėjo pinigų tokioms stambioms są-

kaitom apmokėti. Mes pastebėjome, kad visi lenkai, nežūrint savo verslo, yra išsiligę bendravimo su laisvųjų kraštų žmonėmis. Jie tą savo išsiligimą demonstravo viešai ir garsiai, nevengdami net savo valdžios viešos kritikos. Nepaprastas susidomėjimas Šiaurės Amerika buvo pastebimas ir kituose reiškinuose. Pavyzdžiui, mūsų koncerto Lodzėje metu, buvo tarptautinė žemės ūkio ir pramonės paroda, kurioje šalia didžiulio komunistinės Rusijos paviljono buvo ir JAV. Pastebėjome, kad parodos lankytojai daugiausia domėjosi Dėdės Samo paviljonu, ir jis visą laiką buvo pilnas žmonių; komunistinės Rusijos paviljonas — visada pustuštis...

Ruska baidyklė

Nežinau, kaip Varšuva atrodė prieš Antrąjį Pasaulinį Karą. Nūdien ji galbūt daugiausia primena buvusio karo šiaubingus padarinius. Ištiesi kvartalai — griuvėsiai arba tušti plotai. Atstatymo darbai varomi sparčiai, bet tai daugiausia oficialūs pastatai. Pirmiausia, atrodo, rusai šoko statyti sau paminklus. Pačiame miesto centre pastatytas komunistinės Rusijos pergalės paminklas — vadina mi kultūros rūmai, savo architektūra labai primenantys mūsų Clevelando Terminal Building. (Tuose rūmuose vyko ir mūsų koncertas). Lenkai pastatė vadina "Ruska baidyklė" ir ketina, kai tik atsiras galimybė, jį sunaikinti. Apskritai, lenkai labai neapkenčia rusų ir tai viešai demonstruoja. Lenkų ugdoma neapykanta rusams ilgainiui gali prasiveržti toli siekiančiais nedraugiškais veiksmais...

Išornis šių dienų Lenkijos vaizdas skurdus. Žmonės suvargę ir skurdžiai apsirengti. Mūsų sutikti lenkai sakė, kad jų gyvenimo sąlygos paskutiniu metu pagėrėjusios, turį daugiau laisvę, svarbiausia, turį užtektinai maisto. Jie mus tikino, kad jų būklė greitai laiku dar daugiau pagerėsianti. Lenkai dideli patriotai, pasiryžę ginti savo krašto laisvę. Kiekvieno lenko patrioto slapta svajonė —

NEMALONŲ KLAUSIMAI UZGLŪSINAMI RĖKŠNIŲ

Vaišių organizatoriai buvo sutelkę apsauginius jaunuolių būrius, kurie triukšmingai plojo J. Paleckiui kalbant, saugojo jo "neliečiamybę" ir visa gerklė baubė, kai tik kas pakildavo klausiti. T. J. Bružikas prieš prie J. Paleckio ir paklausė: — Ar atsimenate, kad buvotė davę įsakymą mane areštuoti ir įmesti į Marijampolės kalėjimą?

— Atsimenu. O ką čia veikiate?

— Misijas vedu. Paleiskite mano seserį iš Sibiro!

Rėksniai pakėlė triukšmą ir išspraudė tarp kun. J. Bružiko ir J. Paleckio. Kunigą nustūmė šalin, o J. Paleckį pristūmė prie lėkštės. Jis dar nebuvo nieko ragavęs. Jam valgant torto riekelį, pakilo kun. J. Šeškevičius ir pastatė kelis klausimus, nurodęs, kad A. Černiauskas žadėjo, jog bus atsakyta. Kun. J. Šeškevičius, stabdomas rėksnių šauksmo; paklausė apie religinę laisvę Lietuvoje, maldaknygių stoka, mautis siuntiniam, trėmimus į Sibirą.

Iš DARIAUS-GIRENO minėjimo Soldine, jų žuvimo vietoje. Kalba Dariaus duktė Nijolė, atvykusi iš Kauno.

DARIAUS-GIRENO MINĖJIMAS SOLDINE

Iš Stetino, dabar lenkų valdomos srities, redakciją pasiekė laiškas, kuriame prisimenamas ir Dariaus-Girėno žuvimo 25 metų sukakties minėjimas. Minėjimas įvyko liepos 16. Iš Lietuvos buvo atvažiavusi šešių žmonių delegacija. Jų tarpe buvo ir Dariaus duktė Nijolė, kuri profesoriauja medicinos fakultete Kaune. Iš Punsko atvyko du lietuvių atstovai. Aerodrome laiško autorė lietuviškai pasveikino atstovus liet. draugijos vardu. Atvykusius svečius vietiniai lietuviai iki pietų pavaižinėjo laivu po uostą, o paskui pasileido į kelionę, į Soldiną.

Nors laikraščiuose tik dieną prieš buvo paskelbtos žinios apie būsimas iškilmes, bet lietuviai susirinko iš visų apylinkių ir iš Stetino. Pasiekti Dariaus Girėno žuvimo vietą nėra taip lengva. Klaidus kelias. Čia pagelbėjo atsipalaiduoti nuo raudonosios meškos glėbio...

Susitikimas su lietuviams mums paliko labai malonius įspūdžius. Aš asmeniškai išgyvenau nelauktą staigmeną — susitikau ir susipažinau su keliais asmenimis, neseniai atvykusiais iš Lietuvos! Šitie netikėti susitikimai mane ir juos jaudino iki ašarų...

Būdamas Lenkijoje, lietuvių jieškojau netiesioginiu keliu. Buvo keblumų, nemokant lenkų kalbos. Kalbėtis per vertėjų, kurių po kelis buvo iš mūsų ir iš lenkų pusės, mums buvo permaža. Tada mėginome susikalbėti visokiomis kalbomis, kokias tik kas mokėjome...

(bus daugiau).

J. PALECKIS PASIDARO RŪSTUS

Senas paslaugus "ponas", ligi tol stengsis šypotis, užkandęs torto su karčiais klausimais, išsitempė į rūstų bolševikinį agitatorių ir aiškino:

"Tarybinėje santvarkoje bažnyčia yra atskirta nuo valstybės ir mokyklos. Mes turime svarbesnių reikalų negu maldaknyges spausdinti. Be to, mūsų režimas religija laiko pažangos stabdžiu..."

"Lietuvoje tik vaistų dar trūksta, o viso kito Lietuvoje pakanka. Giminės prašydamos siuntinių išnaudoja, ir dėl to tarybų valdžia įvedė tokią tvarką, kad jeigu kas gali siųsti siuntinį, tai gali sumokėti ir maitą".

"Visi ištremtieji yra valdžios priešai... Mes tokių žmonių netremiame, o tik perkeliame į kitą vietą. Prancūzijos revoliucijos metu buvo ir galvos keramos. Revoliucijų laiku tokie dalykai leistini"...

Nebuvo leista paaiškinti: kad pažangos stabdžiu yra pati bolševikinė ir kolchozinė tvarka; kad ne giminės gimines išnaudoja, o Sovietų valdžia aplėpė šia vienu vienoje geležinės sienos pusėje, kitus — kitoje; kad

žmonė ištremimu į Sibiro taigas taip pat žudomi, nereikia nė gi-liotinų, o bolševikų dar naudojami ir kulkosvydžiai.

BUČIUOJAMAS JUDAS

J. Paleckio priėmimo pobūvyje dalyvavo "Folha da Tarde" laikraščio reporteriai ir fotografai. Kitą dieną gana objektyviai aprašė tą "pagerbimą" Buvo nurodyta, kad vaišes organizavo ne lietuvių kolonija, o komunistinis gaivalas, kuris nesudaro nė vieno procento lietuvių ir negali kalbėti kolonijos vardu. J. Paleckio kalba buvusi ne kas kita, kaip komunistinė propaganda. Kiekvienas klausimas apie tikrąją Lietuvoje padėtį buvo triukšmo nustelbiamas. Du kunigai buvo aprėkti ir su būreliu dalyvių turėjo išeiti, kai pats J. Paleckis pareiškęs, kad jis čia atvykęs ne į mitingą, o į šventę...

Kai kelios mergaitės Paleckį bučiavo, palikdamos ant riebas skruosto raudonas lūpų dėmes, prisiminė kraujas žmonių, nužudytų J. Paleckio taktininkavimu bolševikams ir nutremtų kantičiom į Sibirą.

Esti laikų, kada ir Judas bučiuojamas, ir atsiranda mergaičių, kurios Judą apkabina. Tokie laikai ir tokie žmonės!

Vėliau visi pasikalbėjo. Atvykusieji iš Lietuvos buvo atsivežę lietuviškų knygų, kurias padalino žmonėms. Atvykusių tarpe buvo "Svyturio" redaktorius A. Bieliauskas ir generolas Urbšas.

Dariaus Girėno žuvimo vieta dabar (po antrojo pasaulinio karo) prižiūri Svaigdių šeima, kuri nepertoliausiai gyvena.

Naujienų paaiškinimas ir rezoliucijos

(Atkelta iš 2 psl.)

kaip Naujienų redaktorius Lietuvos himno metu, gerai žino, kad ne prof. B. Vitkus, kalbėjo apie "senus veidus". Naujienos jam tai prikiša net du kartus. Čia pasirodo, kad Naujienų informatorius dar praščiau atmenęs, kas buvo, negu prof. B. Vitkus, kuriam tai prikišama atminties stoka.

Naujienos visai išėina iš krašto, kai nesivaržo lyginti su "bimbinkais" rimto ir veikalus lietuvių katalikų veikėjo, kuris, remdamas Altą, per pastaruosius metus Brocton, Mass., Lietuvos laisvinimo reikalams surinko ne šimtinę, o keliolika šimtų dolerių. Alto sekretorius tai galėtų patitikrinti Naujienų redakcijoje, kur jisai turi savo raštinę. Amerikos Lietuvių Taryba turėtų rimtai pagalvoti, kiek jai pasitarnauja toks susijungimas su Naujienų redakcija. O lietuvių katalikų visuomenė turėtų pasidaryti atitinkamas išvadas iš jos veikėjo niekinimo, nes kritikos žodis suvažiavime yra vienas dalykas, o sąmoningas ir nuolatinis ka-

talikų dergimas spaudoje — yra visai kitas. Nemanome, kad tuo būdu yra stiprinamos Alto pozicijos lietuvių katalikų visuomenėje.

Dar dėl kongreso rezoliucijų Kongreso rezoliucijos, kurias buvome paskelbę rugp. 8, pasinaudodami Dirva, dabar gautos iš kongreso komisijos. Tos komisijos pirm. prel. J. Balkūnas ir narys dr. Br. Nemickas lydimate rašte rašo: "Kadangi Amerikos Lietuvių Tarybos Sekretoriato lietuvių spaudai buvo išsiuntinėtoms tik "Svarbesnės rezoliucijos, priimtos Amerikos Lietuvių Kongrese", siunčiame Tamstoms, pone Redaktoriau, maloniam dėmesui ir kitus vienbalsiai priimtus Kongreso nutarimus".

Dėl trūkstanto nutarimo, liečiančio diplomatus ir laisvinimo veiksnius, Br. Nemicko yra dar tokia pastaba: "Rezoliucijų komisijoj neliko nuorašo, o Alto vykdomas sekretorius, parašytas — paaiškino, kad negalys jo parūpinti, kol negrįš iš atostogų reikalų vedėjas".

Norime tik priminti, kad kongresas buvo birželio 27 — 28!

Krikščionys demokratai akcijoje

Pasaulnio masto krikšč. demokratų konferencija

Liepos 9-10 Briuselyje įvyko antroji tarptautinė krikščionių demokratų konferencija. Konferencijos posėdžiai buvo Europos anglies ir plieno paviljone. Konferencija suorganizuavo Laisvos Europos ir Pietų Amerikos krikščionių demokratų organizacijos: Nouvelles Equipes Internationales (N.E.I.); Organization Democratique Chretienne d'Amerique (O.D.C.A.) ir Christian Democratic Union of Central Europe (C.D.U.C.E.), kuri apima pavergtus kraštus.

Iš 32 valstybių — kraštų konferenciją suvažiavo:

Iš Vakarų Europos (10): Baskų krašto, Belgijos, Prancūzijos, V. Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Luksemburgo, Olandijos, San Marino ir Šveicarijos.

Iš Vidurio Europos — pavergtųjų tautų (7): Lietuvos, Latvijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos ir Jugoslavijos.

Iš Pietų Amerikos (12): Argentinos, Brazilijos, Bolivijos, Čilės, Kolumbijos, Ekvadoro, Panamos, Guatemalos, Pero El Salvadoro, Urugvajaus ir Venezuelos.

Iš Afrikos (3): Prancūzų ekvatorinės Afrikos, Kenjos ir Ruanda Urundi.

Be to, dalyvavo atstovai dar tarptautinių organizacijų: Europos Bendruomenės, Krikščioniškųjų Profesinių Sąjungų Tarptautinės Federacijos; Krikščionių Darbdavių Tarptautinės Sąjungos ir Jaunųjų Krikščionių Demokratų Tarptautinės Sąjungos.

Konferencijos dalyviai buvo kompetentingi užsibrėžtus uždavinius spręsti ir, jausdami pareigą ir atsakomybę, per trumpą konferencijos dvių dienų laiką sugebėjo gyvai ir esminiai išdiskutuoti ir vieningai priimti krikščionių demokratų nusistatymus — rezoliucijas politiniu, socialiniu ir tarptautiniu klausimais.

Pažymėtinas Pietų Amerikos valstybių krikščionių demokratų partijų atstovų aktyvus reiškinimas.

Jie nesigailėjo laiko ir nepraleido progų savo nusistatymams išdėstyti. Jų nusistatymuose reiškiama gilus principingumas, krikščioniškumas ir demokratiškumas.

Nors tuose kraštuose krikščionys demokratai yra naujas sąjūdis, tačiau vadovaujančių asmenų veržlumas ir iki šiol pasiekti veiklos rezultatai teikia optimistinį vilčių krikščionių demokratų akcijos pasisekimui. Sakysime, rugsėjo 4 Čilėje įvykstantiuose prezidento rinkimuose vienas stipriausių kandidatų yra krikščionių demokratų vadovaujantis asmuo — senatorius Eduardo Frei, o lap-

PRANAS VAINAUSKAS

kričio 30 Venezuelos prezidento rinkimuose kandidatuoja profesorius Rafael Caldera, generalinis sekretorius Venezuelos krikščionių demokratų partijos.

Daugelis Pietų Amerikos valstybių yra reikalingos krikščioniškos ir demokratinės šviesos politiniam bei socialiniam klausimams spręsti. Kylanti nauja politinė jėga — krikščioniškoji demokratija — su pilnu pareigos ir atsakomybės supratimu drąsiai žingsniu žengia pirmyn tų problemų spęsti.

Taip pat pabrėžtinai ir Afrikos atstovų dalyvavimas.

Konferencijai pirmininkavo N.E.I. pirmininkas — Belgijos valstybės ministeris M. Auguste de Schryver, padedamas dr. Prochazkos, CDUCE pirmininko, ir dr. Tomas Reyes Vicuna. Čilės atstovų rūmų užsienio komisijos pirmininko ir O.D.C.A. generalinio sekretoriaus.

Pranešimus pagrindiniais klausimais padrė:

Dr. A. Prochazka — Krikščioniškoji demokratija ir politinis teisingumas, dr. Rafael Caldera — Krikščioniškoji demokratija ir socialinis teisingumas (skaitė M. Victor — Manuel Guimmez) ir Paul van Zeeland — Krikščioniškoji demokratija ir tarptautinis teisingumas.

Tų pranešimų klausimais išvadoms suformuluoti ir rezoliucijoms paruošti buvo sudarytos trys komisijos. P. Vainauskas

dalyvavo Italijos aviacijos ministerio Giuseppe Caron vadovaujamoje politinėje komisijoje.

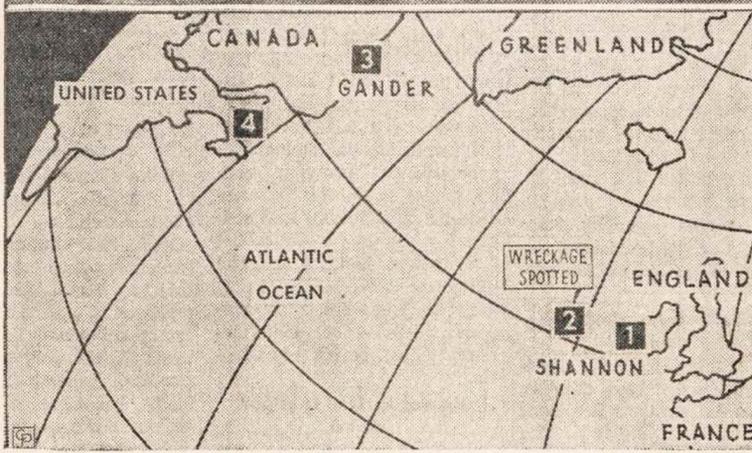
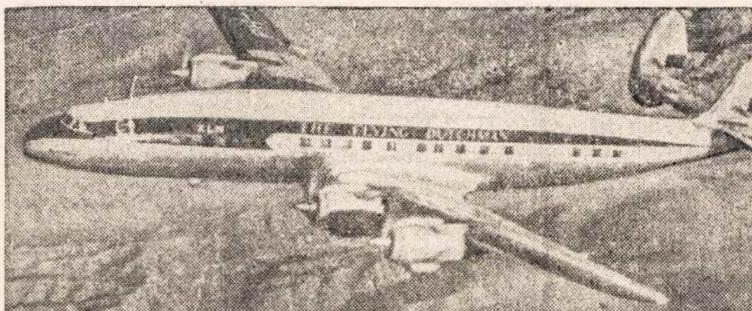
Konferencijoje dalyvavo vyriausybės narių, parlamentarų ir šiaip žymių politikų.

Joje lankėsi penki Belgijos vyriausybės nariai, o susisieki- mo ministeris Paul Wilhelm Segers bankiete pasakė kalbą, pabrėždamas kovos įtampą su tarptautiniu komunizmu ir sveikindamas stiprų veiksnį šioje kovoje — pasauliniu mastu susijungiančią krikščioniškąją demokratiją.

Lietuvius krikščionis demokratus konferencijoje atstovavo iš New Yorko nuvykęs Pranas Vainauskas ir iš Paryžiaus Eduardas Turauskas.

Egzilų dalyvavimas konferencijoje yra svarbus dalykas, nes jie su laisvųjų kraštų vyriausybės nariais ir apskirtai su politikos formuotojais kartu sprendė politines problemas, vis turėdami progos savų kraštų laisvės klausimą iškelti ir kartu nurodyti, jog ir laisvųjų laisvė yra pavojuje, kol Vidurio ir Rytų Europos tautos tebėra komunistų pavergtos.

Apskritai reikia pasakyti, jog antroji tarptautinė krikščionių demokratų konferencija nužengė platų žingsnį vienin- gą ir suderintą veiklą kovoje prieš tarptautinį komunizmą, už žmogaus ir tautų laisvę, už socialinį ir tarptautinį teisingumą. Nužengtas žingsnis ir į steigimą nuolatinio bendro ir vieni- jančio centro pasaulio krikščionims demokratams jungti.

DANŲ KLM linijos lėktuvas (viršuje) žuvis Atlante su 99 žmonėmis. Pakilęs iš Shannon aerodromo (1), žuvo už 50 mylių nuo Airijos krantų (2). Jo skridimo kelias buvo į Newfoundland (3) ir į New Yorką (4). Lėktuve buvo 83 suaugę, 5 vaikai, 3 kūdikiai ir 8 julos žmonės. Amerikiečių uvo 43.

VYČIAI ĮTEIKS MEDALĮ KONGRESMANUI D. F. FLOOD

Vyčių siemas šiemet vyksta Philadelphiaje. Jis bigiamas iškilmingu banketu rugpiūčio 24 vakare. Per banketą kun. Jonas Jutkevičius, Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas, įteiks aukštinį medalį kongresmanui Daniel J. Flood, kuris JAV kongrese atstovauja Luzerne apskritį. Tokį medalį vyčiai įteikia kas metai vienam žymiam amerikie-

JUOZAS JANULAITIS
Vyčių 3 kuopos pirmininkas Philadelphia, Pa.

čiu, kuris daugiausia pasidarbo Lietuvos labui. Kongresmanas Daniel J. Flood yra gimęs Hazelton, Pa., mokslus išėjo Wilkes-Barre ir St. Augustine, Florida. Baigė Syracuse universitetą ir Dichinson Teisės mokyklą, Carlisle, Pa. Luzerne apskritį, kuri jis atstovauja JAV kongrese, gyvena apie 30.000 lietuvių. Tai Wyoming klonis su tirštomis lietuvių kolonijomis Scrantone, Wilkes-Barre, Plymouth ir t.t.

Jis nuolat siejosi lietuviškais reikalais ir kovojo dėl Lietuvos išlaisvinimo. Kai 1951 Jungtinių Tautų susirinkimas vyko Paryžiuje, jo pastangomis nebuvo įtruktas dienotvarkės rezoliucija, kuri norėjo pasmerkėti bet kokią paramą judėjimui už geležinės sienos. Jei toks nutarimas būtų pra-

Floridoje nauja lietuvių kolonija

Sią savaitę gavau storą laišką iš man nepažįstamos Florida State Finance Co. firmos. Laiške — visas pluoštas popierių: lietuviškai rašytas paraginimas įsigyti sklypą Silver City miestelyje, kur būsianti lietuvių kolonija, laikraščių iškarpos ir žemėlapiai, sutaries lapas; tik pasirašyk su žmona, nusiskų 100 dol. ir gausi du sklypus.

Atsivertęs Floridos žemėlapi, ieškojau Silver City. Nėra. Yra tik Silver Springs. Atrodė kažkaip įtartina, tad pats asmeniškai nuvykau į Florida State Finance Co., Miami miesto centre. Tikrai suradau nurodytą įstaigą. Sekretorė mane pristatė Mr. Wolfarthui, buvusiam Miami miesto majorui, dabartiniam bendrovės vicepirmininkui. I mano, nedailią anglų kalbą jis nusišypojo ir parodė aukštaūgį, saulę įdegusį Karolį Vertalką, su kuriuo galima lietuviškai aiškintis.

— **Tai kur bus ta lietuviška kolonija?**

Jis parodė žemėlapi ir veda aplink Silver Springs — garsųjį kurortą, kur turistai važinėja gondolomis su tiklo dugnais ir apžiūrinėja žuvis šv. Jono upėje.

— **Matote, šiaurėje nuo Silver Springs yra Fort McCoy. Salią — ežeriukas. Tai Silver Lake. Aplink jį stotasi miestelis — Silver City. Per miestelį vidurių eina kryžkelė. Kryžkelės šiaurėje bus lietuvių sklypai.**

Jis ir organizuoja šią lietuvių koloniją. Si vieta patogi kurtyti, ir lietuvių gali pirkti sklypus už labai pigią kainą, kai tuo tarpu kituose Floridos miestuose sklypai kainuoja 300-600 dol.

Sio miestelio šiaurėnė dalis keliasdešimt metų buvo rankose turtuolių, kurie nei patys naudojos, nei davė kitiems naudotis. Taip sustabdė miestelių natūralų augimą miestelis buvo išdalytas sklypais 1910 metais, bet jo šiaurinė dalis visai apmirė, užaugo medžiais. Šią vietą surado Columbo vyčių kavalierius John

Pasikalbėjimas su kontraktorium K. Vertalka

Blain. Jis atpirko žemes iš savininko. Visi šios kompanijos valdytojai yra ketvirtuo laipsnio Kolumbo ryčiai, v. J. Blaino iniciatyva padaryta daug donacijų vienuolynams ir -bažnyčioms. Karolis Vertalka jau gavo principinį pritarimą, kad bendrovė sutiks paskirti žemes ir lietuvių vienuolynui arba parapijai. Dabar bereikia, kad lietuviškas vienuolynas kreiptųsi su prašymu.

Nupirkęs žeme, Mr. J. Blain sukūrė bendrovę tiems sklypams išmokėti ir parduoti. Karolis Vertalka ir dar keletas lietuvių įsigijo nemažą dalį bendrovės akcijų (šerų). Bendrovė ir nutarė rugpiūčio ir rugsėjo mėnesiais paskelbti pigų sklypų išpardavimą. Karolis Vertalka nutarė pranešti pažįstamiems lietuviams, kad jie pasinaudotu, o jo žmona Danutė pasiūlė išsiuntinėti 5000 laišku lietuviams.

— **Ar Silver City patogus lietuviams įsikurti? — paklausiau.**

— **Man atrodo ta vieta ideali senesnio amžiaus žmonėms, kurie nebedirba ir daugiausia laiko praleidžia aplink namus, mėgsta pasikrapstyti darže ir nemėgsta šaltų šiaurės žiemų. Čia be didelio pinigų gali gražiai įsikurti. Taip pat ir jauniesnio amžiaus ir labiau pasiturintiems, kurie mėgsta vandenį, mišką, medžioklę, žūklę — čia gera vieta pasistatyti vilas atostogoms. Kas linkęs prie biznio, galėtų gerai verstis įsigijęs motelį, restoraną ar nuomuojamą laivelį prie ežero.**

Taip pat bus galima gauti ir paskolų. Bus padaryta pastangų, kad ir nebedirbantieji seneliai gautų paskolas ir galėtų išsimokėti iš savo gaunamos pensijos. Tiek savo laiske, tiek dabar mielasis kontraktorius Karolis pakartojo, kad patarimais nemokamai pagelbės tiems, kurie patys norės statyti namus. Prisiminiau ir jo pavardę — Vertalka.

— **Mano senelis buvo Vertelga, kilęs nuo Alšėnų. Turbūt juokais žmonės jį taip pavadino, nes buvo neturtingas ir menkai vertėsi Alšėnų pilies papėdėje.**

— **O kaip jūs čia atjradote? — Atkilau su tėvais iš Wisconsin. Baigiau mokslą ir dirbu Floridoje daugiausia tarp kitataučių. Tačiau namie esame visi lietuviai: abu tėvai, žmona Danutė (Narutavičiūtė) ir dukterė Rūta.**

J. Bartkus

LIEUVIŲ BENDRUOMENĖS II TARYBOS NUTARIMAI

Ugdyme tautinį solidarumą

Lietuvių tauta šiais metais mini ir švenčia keletą didelės reikšmės sukakčių. Iš penketo amžių praeities mums išskyla ir i mus prakalba moralinės didybės pavyzdžiu šv. Kazimieras. Tautinio darbo kelius ir tautinės meilės bei vienybės prasmę savo Tautos himnu mums rodo prieš šimtą metų gimęs dr. Vlacas Kudirka. Lietuvos Nepriklausomybės idealas prieš keturiasdešimt metų buvo įkūnytas Nepriklausomybės aktu, atsiaktu visos tautos pasišventimui ir kova.

Visų šių sukakčių įprasminimas mums tampa gyvenamojo meto reikalavimu. Todėl ir šių dienų savo pastangas, darbus, užsimojimus ir gyvenimą persunkime ta dvasia, kurią Lietuvių Charta išreiškė šiuo tautiniu įpareigojimu: tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė. Lietuvis ugdau tautinį solidarumą. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikiai, tarp savęs broliai.

Visa PLB seimo pasisekimui

1958 rugpiūčio 28 — 31 New Yorke susirenkančio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo reikšmė priklausys ne tik nuo susirinkimo fakto, bet ir nuo tų uždavinių, kuriuos jis atliks. Tiegi uždaviniai keleriopai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizaciniai reikalai, tautinio išlikimo rūpesčiai, laisvos Lietuvos ateitis ir kt. Su PLB seimu taip pat siejama ir kūrybi-

nių tautos jėgų demonstracija, todėl kartu rengiami koncertai, lietuviško meno ir spaudos parodos, sporto šventė ir kt.

PLB seimo pasisekimui reikia visų mūsų dėmesio ir aktyvumo. Tad kiekvienas liet. yra kviečiamas prisidėti savo įnašu — kas dalyvavimu, kas naudingų sumanymu, kas ir savo auka. Ypač to laukiama iš visų Benmenės dalinių — apylinkių ir apygardų vadovybių bei paskiriu narių. Padarykime visa, kad PLB seimas būtų įspūdingas.

Lietuvių centro steigimas

LB Taryba pritaria minčiai turėti pasaulyje pasklidusiems lietuviams centrą, kur būtų paltaipos lietuvių institucijų bei draugijų darbai, kultūrinė veikla, muzėjai, archyvai ir kt. Tautiniams reikalams. Toks centras galėtų būt vadinamas Pasaulio Lietuvių Rūmai ar kurio kitu tinkamu vardu. Kadangi tokio centro mintis yra lygiagrečiai kilusi ir kitur, tad Bendruomenės organai skatinami imtis iniciatyvos šį klausimą aiškintis ir spręsti bendradarbiavimo būdu.

Lietuviško auklėjimo reikalai

LB Taryba ypatingai pabrėžia lietuviško auklėjimo svarbą ir reikšmę lietuvių ateičiai. Pirmasis šio auklėjimo židinis turi būti mūsų šeima. Toliau jis plečiamas per lietuviškus vaikų darželius, per liuanistines mokyklas, per jaunimo būrelius ir organizacijas. Didelį tautinį darbą atlieka kaikiuriose vietovėse

jei, Amerika būtų turėjusi sustabdyti "Amerikos Balsą". "Laisvos Europos" radiją. Būtų neimanoma ir kitokia pagalba betkokiam judėjimui pavergtuose kraštuose. Daniel J. Flood išsiuntinėjo tūkstančius laišku įtakingiems asmenims, palaikė ryšius su Amerikos delegacija ir perspėjo ją saugotis rusų klastos.

Paskutiniais metais JAV kongrese jis pasakė pagrindinę kalbą Vasario 16 proga. Jo ir kongresmano John McCormack pastangomis sudaryta galimybė kasmet kongrese paminėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Jis prisidėjo ir prie Amerikos Balso įkūrimo 1956 pravedė rezoliuciją, kad Lietuvos žmonėms būtų sugrąžintos jų teisės. Kai kyla Lietuvos klausimas, jis vienas iš pirmųjų išeina ginti Lietuvos reikalų. Ir savo kalbas baigia lietuviškai: "Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražūs!"

Paskutiniais metais JAV kongrese jis pasakė pagrindinę kalbą Vasario 16 proga. Jo ir kongresmano John McCormack pastangomis sudaryta galimybė kasmet kongrese paminėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Jis prisidėjo ir prie Amerikos Balso įkūrimo 1956 pravedė rezoliuciją, kad Lietuvos žmonėms būtų sugrąžintos jų teisės. Kai kyla Lietuvos klausimas, jis vienas iš pirmųjų išeina ginti Lietuvos reikalų. Ir savo kalbas baigia lietuviškai: "Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražūs!"

— **Mano senelis buvo Vertelga, kilęs nuo Alšėnų. Turbūt juokais žmonės jį taip pavadino, nes buvo neturtingas ir menkai vertėsi Alšėnų pilies papėdėje.**

— **O kaip jūs čia atjradote? — Atkilau su tėvais iš Wisconsin. Baigiau mokslą ir dirbu Floridoje daugiausia tarp kitataučių. Tačiau namie esame visi lietuviai: abu tėvai, žmona Danutė (Narutavičiūtė) ir dukterė Rūta.**

J. Bartkus

Ugdyme tautinį solidarumą

Lietuvių tauta šiais metais mini ir švenčia keletą didelės reikšmės sukakčių. Iš penketo amžių praeities mums išskyla ir i mus prakalba moralinės didybės pavyzdžiu šv. Kazimieras. Tautinio darbo kelius ir tautinės meilės bei vienybės prasmę savo Tautos himnu mums rodo prieš šimtą metų gimęs dr. Vlacas Kudirka. Lietuvos Nepriklausomybės idealas prieš keturiasdešimt metų buvo įkūnytas Nepriklausomybės aktu, atsiaktu visos tautos pasišventimui ir kova.

Visa PLB seimo pasisekimui

1958 rugpiūčio 28 — 31 New Yorke susirenkančio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo reikšmė priklausys ne tik nuo susirinkimo fakto, bet ir nuo tų uždavinių, kuriuos jis atliks. Tiegi uždaviniai keleriopai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizaciniai reikalai, tautinio išlikimo rūpesčiai, laisvos Lietuvos ateitis ir kt. Su PLB seimu taip pat siejama ir kūrybi-

IŠ VISUR

• **Congressional Record** liepos 23 įsidėjo Dariaus-Girėno paminėjimą: trumpą kongresmano Emmet F. Byrne (resp. iš Illinois) žodį ir Juozą Kajeko Chicagoje per Dariaus-Gučno minėjimą pasakytos kalbos santrauką.

• **Europos Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė** šiemet prasidėjo rugpiūčio 17 ir baigsis rugpiūčio 24. Vietą pasirinko Bernriede kurortą prie Starnbergo ežero. Paskaitas skaitys: kun. D. Kenstavičius, A. Maceina, Z. Ivinskis, J. Grinys, M. Milyvidienė, M. Musteikis, V. Natkus, J. Vidžgiris ir kt.

• **Naujoji LB Centro Valdyba** rugsėjo 3 posėdžiavo inž. P. J. Žiuraičio rezidencijoje. Posėdyje dalyvavo: St. Barzdukas, P. J. Žiūrys, J. Staniškis ir V. Kamantas, Alg. Nasvytis negalėjo dalyvauti dėl savo atostogų. Posėdyje buvo sutarta nedelsiant perimti pareigas iš buvusios Centro Valdybos. Taip pat buvo aptartas pareigų pasiskirstymo klausimas ir numatyti kviestinieji kandidatai trūkstantiems Centro Valdybos narių postams. Visų posėdžio dalyvių reikštas noras sudaryti naują LB Centro Valdybą pilnos sudėties kaip galima greičiau, kad darbas galėtų būti varomas netrukdomai toliau.

• **Sol Stasė Daugėlienė** giedos Marijos Šiluvos šventėje Marianapolyje rugsėjo 7 ruošiamos akademijos programoje.

• **Menininkų susirinkimas** bus PLB seimo metu New York rugpiūčio 30 d. 7 v. v. Baltų Laisvės namuose. Viena dalis bus skirta poezijai, o kita dalis diskusijoms, kurios lieta menininko santykius su visuomene. Diskusijų moderatorium pakviestas prof. J. Brazaitis.

• **Balfas** gavo vieną laišką iš Lenkijos lietuvių, kuri apie Balfo veiklą išgirdo per Baltstogės radiją. Taip pat buvo perduotas ir Balfos adresas. Radijo programoje pranešė, kad ši įstaiga teikia lietuviams pagalbą.

• **Kas yra buvęs Kauno technikos mokykloje 1941-42.** yra prašomas parašyti Balfu centrinei įstaigai (105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.). Balfas turi svarbių reikalų ir norėtų juos išaiškinti.

• **Prudencija Bičkienė** debiutavo Milano operoje rugpiūčio 13, dainuodama Toscos partiją, ir rugpiūčio 16, dainuodama su simfoniniu orkestru. Paskutiniu metu Pr. Bičkienė sceniškai dirbo su Ersvilda Cervi-Cardi, buvusia garsia Toscos interpretatore, kuri dainavo tuo metu, kaip pats Puccini ruošė pirmąjį Suora Angelica spektaklį.

• **Kas mėgsta Atlanto audringas bangas, bet nemėgsta ilgų varginančių kelionių, vasaroti** vyksta į Asbury Park, N. J., į P. Lanio (Lanausko) vasarnamį.

Išnuomojami kambariai sezonui, savaitėi bei savaitgaliams. Vasarotojų patogumui kiekvienam aukšte yra virtuvė, šaldytuvas ir reikalingi indai, apmokamas mokestis už maudymąsi.

Tiesioginis susisiekiimas autobusais ir traukiniais su New York, Newark ir Philadelphia.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

P. LANYS
515 Fourth Ave
(cor. Emory St.),
Asbury Park, N. J.
Tel. PRespect 4-6034

Balfo Centro apyskaitose du milijonai

Vladas Kulpavičius. Balfo Centro buhalteris ir sandėlio vedėjas kruopščiai balansuoja Balfo knygas seimui. Didelis tai darbas, nes didelė apyvarta, bet jau matyti, kad Balfas per 2 metus išsiuntė virš 2 milijonų svarų visokių gėrybių ir užjūrius, daugiausia į Vokietiją. Gailla, kad Vasario 16 gimnazija ir PLB Vokietijos Krašto Valdyba savo pranešimuose apie tai tyli; o gal jiems pabodo Balfo šalpa? Jei V. Vokietijoje likusieji nebūtų tos šalpos reikalingsi, Balfas galėtų labiau koncentruotis į Lietuvos kankinius už geležinės uždangos.

Visų tų 2 milijonų svarų gėrybių vertė siekia apie pusę milijono dolerių, o pinigine Balfo apyvarta per pastaruosius 2 metus viršija ketvirtį milijono dolerių.

Tūkstantis Balfo siuntinių į anapus

Paskutiniu laiku Balfo dėmėsys nukrypo į atskirus asmenis, šaukiančius pagalbos iš anapus geležinės sienos. Jiems pagalba būtina reikalinga, bet negalima jos teikti organizuotai. Reikia gelbėti individualiai.

Giminėms ir pažastamiems prašant, ir daugelyje atvejų pačiam Balfui apmokant, vien šiais metais jau pasiūsta virš tūkstančio siuntinukų į anapus. Pusė jų buvo rūbai, kita pusė — vaistai. Maisto mažai kas prašo, nors ir tokių siuntinių nusiūsta, daugumoje į didesnius miestus.

Vaistų siuntos

Vaistų dauguma (virš 500 atskirų pavadinimų) buvo nuo džiūvos nervų, širdies, reumato ligų. Daug kas prašė ir gavo vitaminų, ypač vitamino B12. Čia pažymėtina, kad užsakę vaistus nevangia atsilyginti, bet vaistų siuntiniai per Balfe tekainuoja tik 50 proc., o retas (labai retas) prideda penkinę, auką Balfui. Iki šiol (iš 500 vaistų siuntinių) neteko girdėti, kad vaistai būtų dingę. Gavusieji nesiskundžia miltais, bet negalima nustatyti, kokie tie miltai. Gavome tikrą laišką ir dokumentą (rusų-lietuvių kalbom) iš Kelmės, kur įrodoma, kad maito buvo sumokėta po 35 rublus už svarą, arba tiek, kiek būtų kainavę dvi šokolado plytelės. Balfo Centras gauna iš Lietuvos daug autentiškų receptų, gauta net tiesioginiai iš klinkų prašymai Balfui su re-

NASHUA, N.H.

Vietinis Balfo skyrius, nors turėdamas mažai narių, vis dėlto šiemet vasaros metu sugebėjo suruošti net du parengimus. Birželio 29 suruošė ponios Atkinienės gražioje vyloje jaukų bankietą iš kurio gauta pelno 65 dol. ir 1 cen. ir rugpiūčio 6 kortų vakarėlį gaudami pelno 56 do. 13 centų. Taigi skyrius rugpiūčio 11 Balfo Centrai pasiektė 125 dol.

Ruošiant kortų vakarėlį daugiausia pasidarbavo renkant bei aukojant fantus šios ponios: Julija Biženė, Anelė Lautriene ir Tekle Mitchell, taigi joms Balfo skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja. Taip pat dėkojama parapijos kunigams už leidimą nemokamai pasinaudoti patalpoomis ir visokeriopą pagalbą.

Mirusieji

Praeitą savaitę mirė ir palaidoti su bažnytinėmis apeigomis šie taurūs Sv. Kazimiero parapijos gyventojai: Antanas Bartkus ir Ona Norinkevičienė.

P.S.

Kun. Longinas Jankus, Brooklyn, N. Y.

ceptais. Taigi netiesa, kad Lietuvoje neduoda receptų į užsienius.

Suvalkų lietuviai ir Balfas

Grįžus S. Narkeliūnaitė iš Punsko (o ji parvežė labai daug informacijų specialiai Balfui) ir iš keleto specialių laiškų ir raštų aišku, kad lietuviai ten šelptini, bet toji šalpa turi gauti kitas formas. Dėl to šalpos darbas ne tik nesustojo ir nesustos, bet stengiamasi jį dar sustiprinti. Vis dar ateina daugybė laiškų — prašymų, graudų skaityt ir, jei broliai amerikiečiai neatsilieps, kas atsilieps?

Okupuotos Lietuvos lietuviai užverčia Suvalkų lietuvius propaganda, spausdiniais, ir "repatriantais" — bet materialinės pagalbos beveik reprisiučia.

Vasaros karščiai ir šalpos darbai

Šalpos darbai, kaip karo frontas, nesustoja dėl šalčių ar karščių. Balfo tarnautojai menkai ir atostogauti begali, nes dar-

bai vyksta įprastiniu tempu. Deja, aukotojai atostogauja. Balfo skyriai retai beatsiliepia su būtiniausiomis žiniomis, labai reikalingomis balansams suvesti, seimui pasirouoti. O ir Balfo skolininkai (paskutinė imigracijos banga į JAV) tingūs skolas gražinti, kai kurie neatsako į trečią, ketvirtą paraginimą; matomai šildosi vasaros saulutėje, o šalpos darbai kenčia.

Kongresai, suvažiavimai, spauda ir šalpos reikalai

Balfo Centran ateina beveik visi lietuviški laikraščiai (ačiū administracijoms). Iš spaudos matosi, kad sėkmingai vyksta įvairūs suvažiavimai. Deja, juose šalpos darbai užkliudomi tik prabėgimais, o aukų negauta nei cento; kai matai, kad suvažiavimai išleido tūkstančius vakarieniems, koncertams, subuvimams, kelionėms, o šalpai nepaskyrė nieko — liūdna ir skaudu širdžiai. Kai kuriuose suvažiavimuose buvo kalbama, kad remiamas Balfas, buvo aukota jam tūkstančiai, prisiminti

poną Tokį, kurs prašomas aukos sakė: "Jau daviau". Niekam gi neatėjo mintis apeiti suvažiavimų dalyvius su skrybėle ir parinkti dešimkę, kitą Sibiro kankiniui nusiūsti streptomycino ar kitų vaistų, duonos plutele ar šiltas marškinius. Gražiais žodžiais, didingomis rezoliucijomis nedaug paguosime kenciančius, laisvės ištroškčius brolius ir seses. O prašymų iš Anapūs yra visa eilė ir jų visų patenkinti Balfas neįstengia.

Balfo šalpos darbai turi daugelio lietuvių laikraščių paramą. Ačiū redakcijoms, kurios spausdina viską ar didžiumą apie Balfą. Yra ir tokių mūsų žinutės šiais metais neįdėjo ir kažin ar įdės. Kodėl? Nejaugi lietuvių kančia jiems nerūpi? Dar keisčiau, kad tos spaudos leidėjų ar grupių atstovai yra Balfo direktoriai. Nejaugi viskas, kas daroma lietuvių šalpoje Balfe, yra bloga? Nesinori tikėti, bet atidžiai renkamos apie Bafą spaudos iškarpos yra liūdnas dokumentas. Nesinori tikėti, bet tai faktas.

Balfo seimas

Bene paskutinis šių metų didesnis lietuvių susirinkimas bus Balfo seimas, kuris įvyks lapkričio 29-30 Newark, N.J.

Iš parengiamųjų darbų matyti, kad tai bus darbo, sprendimų, o ne demonstracijos seimas. Be Centro Valdybos pranešimų, seime bus tariamasi šalpos į Lietuvą, Sibirą, Lenkiją sustiprinimu. Apie tai ne viską galima rašyti spaudoje, bet problemos didžios, degančios ir jau dabar narpliojamos Balfo seimą organizuojant.

Devintąjį Balfo seimą rengia specialus komitetas, kuriam vadovauja entuziastas p. Jatulis. Tai gabus žmogus, puikiai žinąs ko reikia tokiems seimams, ir kruopščiai studijuoja kiekvieną detalę. Tikimasi seimo darbus suglausti į dvi dienas, daug pranešimų paruoštų raštu, kad suvažiavimo seimo atstovai būtų jau susipažinę ir turėtų daugiau laiko pranešimus palukštentinti ir šalpos darbams naujų kelių paieškoti, būtinus nutarimus padaryti. Finansiniu seimu pasisekimu rūpinasi p. Dilis. Jis irgi žino ką daro: jau surikiavo skelbimų — aukų ieškotojus New Yorke — New Jersey apylinkėse, suplanavo kitus pajamų būdus. Ponia Trečiokinė rūpinsis svečių vaišėmis. Ir kitos seimo rengimo sekcijos yra geros rankose, o visa eiga labiausiai rūpinasi kan. dr. J.B. Končius, ilgametis Balfo pirmininkas. Jis laukia ir tikisi, kad Balfo skyriai ir paskirti remėjai sukurs, pakils, ir pagalbos žvaigždėlė Lietuvos kankiniui dar skaisčiau sužibės.

● Prof. dr. A. Greimas, iki šiol profesoriavęs Aleksandrijoje, nuo šių metų rudens mano persikelti į Ankarą, Turkiją, kur universitete dėstys prancūzų kalbą.

● SKAITYK VARPELĮ. Idomus, naudingas, iliustruotas, mėnėsinis religinis žurnalas. Mėtamis tik \$2.00. Rašyk: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Me.

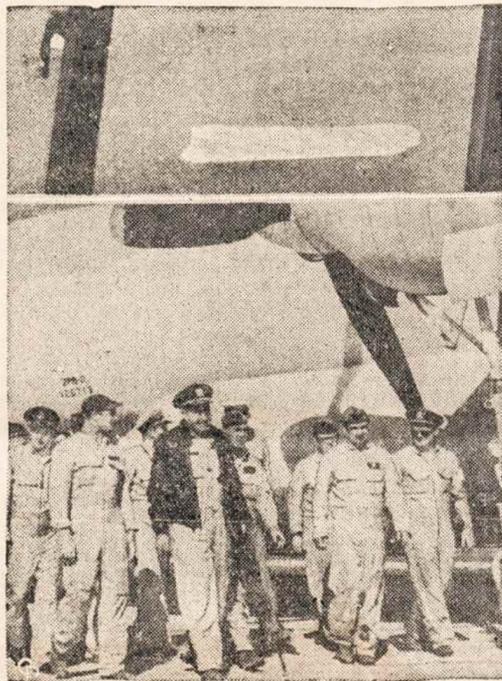
Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menaban St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

ZEPELINAS (Navy blimp), nuskrūdęs į šiaurės ašigalį ir, atlikęs 9,400 mylių kelionę, grįžo į Weymouth, Mass. Uzdavinys iš-tirti oro sąlygas Arktikoje gerai pavyko.

KELIONĖ Į MĖNULĮ

Raketą į mėnulį numatoma iššauti tarp rugpiūčio 17 ir 19 d. Šiuo metu mėnulis yra geriausia padėtyje ir lengviausiai pasiekiamas. Tokios mėnulio padėties pasikartoja kas 28 dienas. Taip kitą mėnesį bus 14 — 16 d.d., spalio mėn. — 12 — 14 d.d. Šios dienos ir bus panaudotas raketom šaudyti į mėnulį.

Paskutiniu metu Cape Canaveral viršininkas paskelbė spaudoje, kad tikra iššovimo data dar nesant nustatyta. Tačiau tos dienos esančios patogiausios bandymams. Tada mėnulis arčiausiai žemės. Tada ir satelitas į mėnulį nukelias per 2 dienas, 14 valandų ir 24 minutes, padarydamas kelio 226,000 mylių.

Pati raketa bus sudaryta iš 4 laipsnių, kiekvienam laipsniui panaudojant skirtingo tipo raketą. Paskutinė savo snape laikys satelitą, kuris turės televizijos kamerą, aparatų magnetu laukams matuoti taip pat ir temperatūrai matuoti įrengimus. Televizijos kamera stebės mėnulio užnugarį, kurio mes nematome. Vaizdai bus perduodami į žemę.

Išovus raketą, už šešių minučių bus sudegęs ketvirtas raketos laipsnis, ir satelitas gaus pradinį greitį 25,000 mylių per valandą. Tokio greičio užteks jam prasimušti pro žemės trauką. Artėjant į mėnulį, jis vėl greitis. Jis yra taikomas pro-

IŠPARDAVIMAS—PROGA!

Visą LIEPOS mėn. išparduodami dideli kiekiai importuotų ir kitų

VILNONIŲ MEDŽIAGŲ

gaunamų 3 krautuose pačios didžiausios ir tes rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.,

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuose kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO
Pradžiuoginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UKARPACIO RUSIJOJE!

Pasiųsk jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam Muitas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtas suknelės Vilnones medžiagas iš ritinių ir atlaikas pačiom prienamaisiom kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuves
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnones bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.

Visa, ką norite siūsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y. Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šiokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maitšyos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK

Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

NORINTIEJI GAUTI

GRAZIŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ,

didelėm raidėm atspausdintų

maldaknygių,

angliškų St. Joseph's Sunday ir Daily Missals,
puikių kristalinių ir jubiliejinių

SU LIURDO VANDENIU KRYZELIUOSE ROZANČIŲ

ir įvairiausių kitos rūšies

devocijonalių,

tesikreipia į

"Darbininko" administracija,

910 Willoughby Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

(tarp Broadway ir Bushwick).

Telefonas: GL 2-6916

LIETUVOS ATSTAVINIŲ
RADIOJAI VALANDA JAU 16 TUS ME-
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVI DIDŽIOJO NEW-YORKO
N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KU-
RIS IEŠKO ATSAIGAVINIMO LI-
TUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

NAUJI LAIKŲ

SEŠTADIENIAIS NUO 4:00 IKI 5:00

STOTIS WEVD (1330 KIL. IR 97.9 MEG. EM)

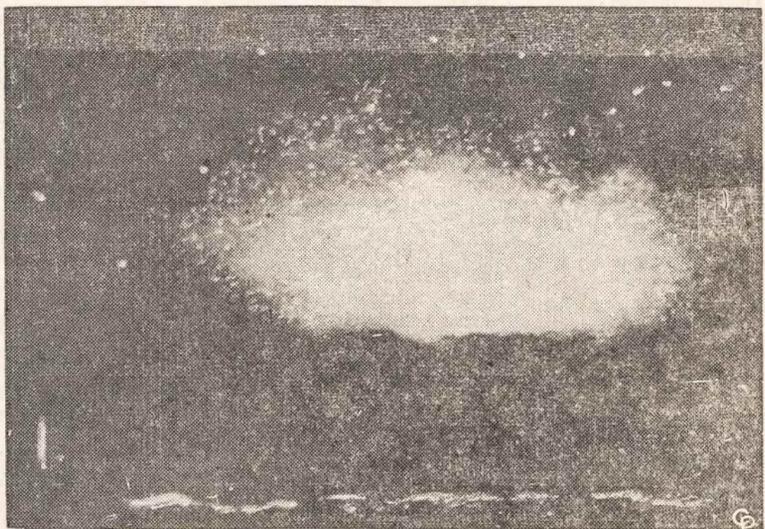
DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

1264 WHITE ST.
HILLSIDE N.J.
WA 6-3325

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA. 1550 kilocycles
KIEKVIENA SEKMADIENI—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.
Jei norite šioje radijo programoje skelbti, kreipkitės adresu

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

ATOMINĖ SVIESA viršum Johnston salos netoli Havajų. Atominis švytuly susidarė sprogus raketai, kuri pirmą kartą buvo bandyta paleisti su "atomine nosim". Jos uždavinys numušti priešų raketas, iškutus ir atomines bombas, dar nepasiekus savo taikinio.

AR AMERIKA PRALENKĖ SOVIETŲ RUSIJĄ?

Prieš 90 metų prancūzų rašytojas Jules Verne rašė fantastinius romanus. Tais laikais niekas netikėjo, bet dabar jo fantazijos virsta realybe. Savo romane "20,000 mylių jūros dugnu" jis mini, kad Nautilus, povandeninis laivas, praplaukė pietų ašigali po vandeniu.

Dabar tai išsipildė. Tokio pat vardo laivas, Nautilus, praplaukė šiaurės ašigali po ledų (Pietų ašigali negalima praplaukti po vandeniu, nes ten yra žemė).

Kitas Jules Verne romanas pasakoja apie kelionę į mėnulį. Romane minima Florida, iš kurios pakyla balionas į mėnulį. Ir čia rašytojas įžvelgė giliai į laiką. Florida, jos Cape Canaveral, pasidarė Amerikos raketų bazė.

Šiomis dienomis ten vyksta padidintas aktyvumas, ten rengiamasi kelionei į mėnulį. Kai šios eilutės per spaudą pateks skaitytojams, gal jau bus kai kas pasenę, paaiškėję, gal raketą jau bus pakeliui į mėnulį. Bet tai nesvarbu. Svarbu, kad kelionės į mėnulį programa pagreitinta. To reikalauja Amerikos prestyžas.

Su Artimųjų Rytų krize ir su pasirėngimu į mėnulį, vėl laikraščiai iškėlė Amerikos raketų klausimą, vėl palygino su Sovietų raketomis ir klausia:

ar Amerika pasivijo Sovietus, o gal pralenkė?

Maždaug prieš metus Sovietai paskelbė iššovę kontinentinę raketą, o spalio mėnesį bus metai nuo pirmojo satelito, "sputniko."

Tai ir privertė Amerikos vyriausybę pagreitinti raketų išvystymo programą. Taip buvo įkurtos dvi įstaigos, viena Pentagonone (prie kariuomenės Štabo), kita privati, tačiau tarnaujanti armijai, laivynui ir aviacijai. Visos tyrimo laboratorijos yra koordinuotos Pentagono. Jam gi labiau rūpi rasti priešginklių prieš raketas, o antriesiems pagaminti pačias raketas. Dar yra pasitelkę Aeronautikos ir Tolimųjų Erdvių įstaigą, kuri domisi moksliniais tikslais.

Visos šios raketų tyrinėjimų organizacijos jau yra tiek pasiekę, kad daro pasirėngimus kelionei į mėnulį.

Gal šį mėnesį, o gal kitą bus išsauta pirmoji raketė. Mokslininkai mano, kad šis bandymas nepavyks. Tačiau tuo nesigėdina ir viešai pasisako, nes tik bandymas gali pasiekti rezultatų.

Savo raketų programoje Amerika yra pasiekusi keletą užtikrintų laimėjimų.

Ramajame vandenyne, Johnston saloje, išsprogdino nedidelę raketą, kuri yra prototipas galingai raketai. Tai šiluminė atominė raketė. Jos skridimas bus tolimas ir sprogstamoji jėga milžiniška. Taip pat Cape Canaveral išbandytas Atlasas,

Amerikos raketos ir jų galimybės

didelio galingumo raketė. Ji gali skristi 6,200 mylių. Nors bandymo metu šio nuotolio nepasiekė, tačiau nuostabiai tiksliai veikė visi raketos motorai ir kiti aparatai. Atlaso nedidelis skaičius jau kitais metais bus perduota kariuomenei. Taip pat pataisytos Thor ir Jupiter raketų bombos, kurios šaunant pirmuosius Amerikos satelitus, pridarė daug nemalonumų. Šios raketos jau dabar yra visai patikimos.

Be to, baigiamos pagaminti ir Polaris raketos, varomos kietu kuru. Jos iš povandeninių laivų galės išsauti į savo taikinius. Laivai šiomis raketomis bus aprūpinti tik 1960. Aviacija taip pat vyksto kieto kuro raketą.

SENIEJI RAKETŲ TIPAI

Anksčiau pagamintos raketos, vadinamos "antros generacijos", dabar kaip tik tarnauja kariuomenei. Tai Nike-Hercules su atominė galva ir Nike Ajax, kuri pastatyta miestų gynimui. Laivyno tolimo skridimos sparnuota raketė, Regulus II, dabar bus perduota tarnybai. Gamina ir daugiau raketų įvairiems reikalams. Kai kurios, kaip Dart ir Little John, pasirodė netinkamos.

Tačiau nuo praėitų metų rudens, padaryta labai didelė pažanga Amerikos raketų gamyboje. Ar Amerika pralenkė Sovietų Rusiją? Tai didelis klausimas, į kurį negalime atsakyti, nes trūksta duomenų. Manoma, kad technologijos progrose Amerika yra toli pralenkusi Sovietus, nes Amerikos raketos ir jų aparatai kur kas precyziškesni, tobulesni.

Admirolas Arleigh Burke, laivyno operacijos viršininkas, sausio mėn. senate kalbėjo, kad mūsų raketos yra taip pat geros, kaip ir rusų. Jis sakė, kad Amerika turi geresnes raketas šauti nuo žemės į orą, raketos paleisti iš lėktuvų, bet Amerika tik trupučiu esanti atsilikusi nuo sovietų balistinių raketų. Amerika turi ir neginčijamą pirmenybę atominuose ginkluose.

Tačiau Amerikos ginklavimuisi trūksta pinigų. Gal sovietai iki 1960 metų savo sandėliuose turės daugiau raketų, nes jie, pavergdami žmones ir turėdami vergų stovyklas, nesiškai su darbu ir išlaidomis. Šiomet kariuomenei reikėjo 12 milijonų dolerių, o paskirta tik 9. Nors yra pats didžiausias biudžetas taikos metu, tačiau ginklai taip tobulėja, taip jie brangiai kaštuoja, kad ir tų didelių milijonų neužtenka.

Taip pat ir laivų statyba laukia milžiniškų pinigų, nes karo laivai brangsta keleriopai, panaudojus moderninius ginklus ir atomo varomas jėgaines.

Tos didelės ginklavimo sumos turi ir kitą privalumą: su moderniaisiais ginklais kartu mažėja ir reguliarios kariuomenės skaičius. Taip Amerika svarsto savo kariuomenę sumažinti, nes ji darosi nebereikalinga. Karinė galybė pasiekama ir su mažesniu skaičiumi kareivių, apginkluotų pačiais moderniaisiais išradimais.

Nori paleisti propagandinį sputniką

Maskvos radijas rugpiūčio 9 paskelbė, kad Sovietų mokslininkai turi planus paleisti šviečiantį sputniką. Tuo rūpinasi Mokslo Akademijos astronomijos sekcija. Šviečias sputnikas būtų geriau žmonių matomas.

(Kadangi tokiu sputniku ne daug ką galima moksliškai laimėti, tai siūlytume propagandos reikalui dar įrašyti šviečiančius Chruščiovo žodžius: "Mes jus palaidosime".)

Liet. Gen. konsulato ieškomi asmenys

Achanbergeytė, Adėlė ir Ona, iš Bartininkų, gyvenusios Naujamiestyje
Arlauskas, Juozas, Vinco sūnus Augustinas, Jonas, Pranciškaus sūnus
Balaitytė — Žauberienė, Liuda, jos vyras Vincentas Žauberis, kil. iš Sedūnų km., Radviliškio vl., jų sūnūs Jonas ir Vincentas Bomgardas, Feliksas, Fredriko sūnus, kil. iš Šiaulių apsk., Meškuičių vl., Daugėlaičių km.
Borža, Baltrus
Diržius ar Diržiuvaitis, Gustaf, Annos Sušys — Dirschoweit sūnus
Duckovičius, Juozapas, jo vaikai Juozapas, Juzefa ir Petronėlė
Gudonis, Pranas, Petro sūnus, iš Panevėžio m.
Jankauskas, Povilas ir Vincas Jesulevičius, Jonas, Jono sūnus, iš Pieščių km., Panemunės paršių ap.
Karenga, Pranas, Jurgio sūnus, iš Butkiemio km., Kruonio vl., Traku ap.
Kikinavičiūtė — Strumskienė, Jadvyga, Juozo duktė, g. Rokiškyje
Kliunka, Vladas, Stasio sūnus, jo žmona Reklutė, Vanda Kuraševičienė, Jadvyga, Adomo duktė, ir vaikai Albertas ir Elena
Levdanski, Paul, Adomo sūnus Lukoševičienė — Staškutė, Juzė Lukošius, Jonas, Nikodemo sūnus, nuo Vainuto Meleškaitė — Digimienė, Salomona
Melnikaitis, Antanas, gyvenęs Detroit, Mich.
Mikėnas, Jonas, mokytojas, gyvenęs Šilutėje ir Kaune
Mineikaitė — Grinienė, Jadvyga, ir vyras Grinius, J.
Mitkevich, Walter, gimęs Šiluvoje, gyveno Herrin, Ill.
Mituzas, Jonas ir jo duktė Ona Petkevičius, Pranas ir Vincas, Miko sūnūs, iš Zuvintų km., ir jų vaikai
Ropienė, Juzė, Juozo duktė, iš Kauno ap., Veliuonos vl.
Rubbytė — Norbutienė, Ona, Juozapo duktė
Saireika, Albertas, J. ir Karolis

Sirackas, Jonas ir Sirackaitės Ona, Petrė ir Zosė, Jono vaikai Stakutis, Jonas, gyveno bene Leavitt St., Chicago, Ill.
Stanonienė — Trakimaitė, Jos sesuo Paulina Trakimaitė ir broliai Motiejus ir Nikodemas Trakimai, Juozo vaikai Staškus, Pranas, Juozo sūnus Stonis, Jonas, kil. iš Ylakių vl. Kervių km., ir jo žmona Elvira ir vaikai Elvira ir Juozas Strockis, Petras
Sukytė, Juozapata, kil. iš Radviliškio
Trakimas, Motiejus ir Nikodemas, Juozo sūnūs ir jų seserys Paulina Trakimaitė ir Stanonienė — Trakimaitė
Valiuškis, Liūdas, Kazio sūnus Valužis, Aleksandras, Juozo sūnus
Vanagaitės, dvi seserys, Jokūbo Vanago dukterys
Vegeelis, Petras (Wegel, Peter), gyveno Racine, Wis.
Veželis, Jurgis, Jono sūnus. Tėvas buvo iš Mustenių km. Semeiškių vl.
Vinciunas, Povilas
Zaveckis, Antanas, Ignaco sūn. kil. iš Radviliškio
Zitkevičius, Vilius

Ieškomieji arba apie jos žinantieji maloniai prasomi atsiiepti:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

PAEISKOJIMAI

Teresė Lukošytė, iš Argentinos, paieko Vladislavo Pikelio, mamos brolio, Teodoros Puplauskienės, Juozapo Pikelio, mamos dėdės, Elzbitos Karžanskaitės. Mano mama Daratė Pikelytė - Lukošienė, kilusi iš Luokės miestelio, Telšių apskr. Ieškomieji, arba kas juos pažįsta, prašomi rašyti: Teresa Lukošytė, Calle 3 de Febrero 4032, R. de Escalada, B. Aires, R. Argentina.

Vladas Šimutis, iš Argentinos, ieško Kazio Zutauro, prieš keletą metų atvykusio iš Italijos į JAV. Rašyti šiuo adresu: Vaclovas Šimutis, Calle 3 de Febrero 4032, R. de Escalada, B. Aires, R. Argentina.

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET TELEFONAS:
BROOKLYN 8, N. Y. APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI - FI FONOGRAFAI,
- ĮGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKISKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ORO VESINTUVAI (air cond.) ir LANGAM VENTILIATORIAI

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

TALARSKI

FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 MAPLE AVENUE, HARTFORD, CONN.
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose prienamą kainą
Tel. CHapel 6-1377

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

EVergreen 8-9794

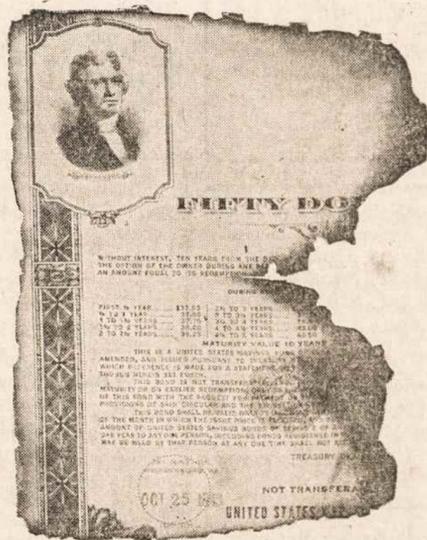
M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

DESTROYED BY FIRE. BUT IT PAID OFF

The Treasury keeps a record of every U.S. Savings Bond

If your bonds are lost, stolen or destroyed, you get every cent back with interest

It's hard to find an investment as safe and sound as U.S. Savings Bonds. And now Series E Bonds earn more too — 3 1/4% at maturity. But the most important thing they earn is peace.

Peace costs money. Money for industrial and military strength to help keep the peace. Money for science and education to help make peace lasting. Every Savings Bond you buy helps strengthen America's peace power. Are you buying as many as you might?

Help strengthen America's Peace Power
BUY U.S. SAVINGS BONDS

The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, The Advertising Council and

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders),

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

Pirmoj tarptautinėj lietuvių dailės parodoje, rengiamoje PLB seimo metu New Yorke, dalyvauja dailininkai: iš Clevelando 2, Chicago 7, Bostono 1, New Yorko ir apylinkių 14, Rochesterio 2, Australijos 2, Kanados 2, Pietų Afrikos 1, Prancūzijos 2; viso 33 dailininkai su 102 darbais: tapybos 56, grafikos 31, skulptūros 7, akvarelės 8. Paroda vyksta Riverside muziejuje. New Yorko meno kritikai ir spaudos atstovai su eksponatais bus pažindinti rugpjūčio 27, parodos atidarymas vyks rugpjūčio 28 d. nuo 4 iki 7 v.v. Paroda uždaryma rugsėjo 23 d. Numatytas išleisti katalogas su 16 reprodukcijų.

Algis Kepalas, išbuves keletą metų Vokietijoje, kur studijavo istorijos mokslus, su šeima sugrįžo į New Yorką.

Adolfas ir Stefa Dimai praleido atostogas Kennebunkporte, Me., pranciškonų vasarvietėje. Dr. Stefa Dimienė yra dantų gydytoja ir vėl priima pacientus savo kabinete.

Lietuvių didžiulė manifestacija bus New Yorke PLB seimo metu rugpjūčio 30 d., 3 v. p.p. Statler viešbutyje. Į šį iškilmingą manifestaciją posėdį kviečiami visi lietuviai.

Biletų į seimo koncertą ir į banketą galima gauti ne tik tose vietose, kurios paskelbtos spaudoje, bet ir pas privačius platintojus.

Prel. J. Balkūnas aplankė Audronės vilą Cape Cod ir atliko pašventinimo apeigas. Paskutiniu metu šioje vietoje atostogavo nemaža lietuvių iš New Yorko, Bostono, Chicago ir kitų Amerikos bei Kanados vietovių.

Sol. St. Baranuskas dėl svarbių priežasčių negali dalyvauti didžiajame PLB Seimo koncerte, kuris įvyks rugpjūčio 31 d. Carnegie Hall. Jo vietoje dainuos S. Salna.

Darbininko administracija dėkoja K. Baltrusaičiui iš Kennebunkport, Me., kuris Darbininko palaikymui paaukojo 20 dol.

DARBININKO PIKNIKAS, įvykęs sekmadienį Lindene, Laisvės Parke, praėjo nuotaikingai. Daugiausia žmonių sutraukė iš New Jersey vietovių. Kitas Darbininko piknikas, skirtas New Yorko lietuviams, bus rugsėjo 1, Darbo Diena, Jamajoje, Polish National Home.

Senatorius P. Bush iš Connecticut kalbės PLB siemo užbaigimo bankete. Jis yra įtakingas senato sluoksniuose ir didelis lietuvių draugas. Taip pat bankete kalbės J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtonte.

Venecuelos atstovai, J. Bieliūnas, A. Diržys ir L. Staškevičius, šiomis dienomis atvyksta į New Yorką. Jie visi dalyvaus PLB Seime.

Prel. J. Balkūnas pasakys pamokslą šv. Patriko katedroje pamaldų metu per PLB seimą. Bažnytinės iškilmės skiriamos šv. Kazimiero gimimo sukakčiai. Pamaldas laikys vysk. V. Padolskis.

Susidėmėjimas PLB seimu vis kaskart didėja. Rengimo komitetas gauna daug laiškų, kuriuose užsisakomi bilietai į didįjį koncertą, klausiami kitų informacijų.

Cia dar kartą primename, kad PLB Seimas prasidės rugpjūčio 28, ketvirtadienį. Tą pačią dieną 12 v. atidaroma spaudos paroda Statler Viešbutyje, 4 val. dailės paroda Riverside muziejuje. Vakare tame pačiame muziejuje bus kamerinės muzikos koncertas, kurio programą išpildys smuikininkas Iz. Vasyliūnas, pianistas A. Kuprevičius ir violončelė Mykolas Saulius. Penktadienis skiriamas tik seimo posėdžiams. Seštadienį — posėdžiai, 3 v. p.p. masinis mitingas. Taip pat seštadienį po pietų vyks ir sporto šventė. Seštadienio vakare — linksma vakaris Grand Paradise salėje. Rengia — sportininkai.

Sekmadienį, rugpjūčio 31 d., 10 val. iškilmingos pamaldos šv. Patriko katedroje, 2 val. p.p. koncertas Carnegie Hall. Dalyvauja Čiurlionio, Dainavos, Pirmyn ir Varpo chorai bei ansambliai, solistai: J. Kristolaitė, A. Stempuzienė, S. Salna, A. Brazis. Vakare 7 v. Statlerio viešbutyje iškilmingas banketas ir šokiai.

SELWYN LLOYD, Britanijos užsienio reikalų ministris, New Yorke pasitinka Britanijos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Pierson Dixon. Ministris pirminkas atvyko dalyvauti JT specialioje sesijoje.

MARIJA PASIRINKO GERESNĘ DALĮ ĮVILKTUVĖS SESERŲ VIENUOLYNE BROCKTONE

Brocktono seserų lietuvių vienuolyne rugpjūčio 16, šeštadienį, buvo ypatinga šventė; trys naujokės davė laikinus įžadus ir viena sesuo — amžinuosius. Tokie momentai vienuolynui yra džiugūs, nes rodo jo augimą, bet tose iškilmėse dalyvaujantiems sukeliama rimties ir susimąstymo, matant, kaip jaunystė apsivelka juodu rūbų, pasirinkdama visam savo gyvenimui auką ir savęs išsižadėjimą, kada aplinkui tiek daug vilionių smagių pagyventi ir padžiūgauti, savęs neuždariant vienuolyno reguloje. Kam iš tikrųjų geriau ir kas galutinėje sąskaitoje pasirenka geresnę dalį: pasaulio Mirtą ar vienuolyno Mariją? Pasaulis atskaro vienai, vienuolynas — kitai, bet nelabai yra daug tokių, kurie renkasi antrąjį atsakymą, kuris kartu yra ir Evangelijos atsakymas.

3 naujokės **Margaritta Martel, Pranciška Petkūnaitė ir Joana Kilmonytė** pasirinko evangelikiškąjį atsakymą: pirmoji tapo sesuo Kordita, antroji — sesuo Mercedes ir trečioji — sesuo Zita. Ši yra gimnaitė Rūtos Kilmonytės televizijos ir

Mirė

Stasys Stumbris, gyvenęs 39-47 49 St. Sunnyside, N.Y., miręs rugpjūčio 13, palaidotas rugpjūčio 16 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Kalvarijos kapinėse. Patarnavo Aromiskio laidojimo įstaiga. Paliko žmona su dviem dukterim ir kitom gimimėm. Velionis ir jo šeima buvo tėvų pranciškonų ir kitų vienuolynų dideli rėmėjai.

NEWARK, N.J.

Prel. Ig. Kelmelis, praleidęs apie 3 savaites atostogų Floridoje ir Bohamų saloje, sugrįžo prie savo nuolatinio darbo.

Liepos 18 staiga, širdies smūgio ištiktas, mirė Aleksandras Simonavičius, sulaukęs 64 metų amžiaus. Buvo palaidotas liepos 22 iš šv. Trejybės bažnyčios šv. Kryžiaus kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko mirusiojo gimintais kun. Jonas Pakalniškis ir kun. P. Totoraitis. Velionis paliko žmoną Juzę, tetą Adelę ir tris sūnus ir keliolika anūkų.

Taip pat rugpjūčio 3 mirė kiek pasirgęs Steponas Krisinauskas, sulaukęs 68 m. Jis buvo palaidotas rugpjūčio 6 iš šv. Trejybės bažnyčios šv. Kryžiaus kapuose, Arlington. Gedulingos laidotuvių apeigas atliko kun. P. Totoraitis, kun. L. Jankus ir kun. R. Tamošiūnas.

Velionis paliko žmoną Juzę, dukterį Sofiją Stakniene ir du sūnus: Petrą ir Joną ir keliolika anūkų.

Šv. Trejybės parapijos metinis piknikas bus rugpjūčio 24 d. Lietuvių Laisvės parke, Linden, N.J. Visi Newarko apylinkės lietuviai kviečiami į pikniką atsilankyti. Piknikas bus labai įvairus ir įdomus. Bus visokių laimėjimų. Pradžia 1 v. p.p., užbaigta 10:30 vakaro. Visų laukiame atvykstant.

Kleb. prel. Ig. Kelmelis, kun. P. Totoraitis ir komitetas.

Hollywoodo aritistės. Sesuo **Gri-gorija**, dar sudėjo amžinuosius įžadus.

Prel. Pr. Juras aukėjo mišias, pašventino rūbus ir priėmė įžadus. **Prel. K. Vasys** savo pamoksle gražiai ir pamokančiai ryškino aną dvejojimą žmonių atsiliepiamą į Evangelijos pamokymą.

Vienuolyno iškilmėse dar dalyvavo Rygos vysk. **Jazeps Rancans**, dabar gyvenęs Amerikoje. Jis buvo atvykęs į Bostoną vizituoti latvių katalikų. Eksce-lencija pasidžiaugė gražiu seserų lietuvių darbu, apžiūrėjo vienuolyną, visą sodybą, senelių prieglaudą ir Alkos muziejų, kuris yra vienuolyno patalpose.

Seserų įvilktuvių šventėje gausiai dalyvavo giminių, pažįstamų, draugų ir kunigų iš Bostono apylinkės.

Po metnių rekolekcijų, kurios užibaigė šia švente, seserys išsiskirstė į parapijų mokyklas Naujoje Anglijoje ir Pensylvanijoje.

MINESIME ŠILUVOS SUKAKTĮ

Brooklyno keturiolikos lietuvių parapijos bendrai minės šv. Marijos Apsireiškimo šiluvoje 350 metų sukaktį.

Rugsėjo 7 d. 4 val. p.p. lietuviai maldininkai vyks į **Liurdo Apsireiškimo** bažnyčią **Aberdeen Street** ir **Broadway, Brooklyne**. Visos pamaldos bus lietuviškai: rožančius, šiluvos ir Liurdo maldos ir giesmės, pamokslas, procesija, palaiminimas šv. Sakramentu.

Šiomet sukanka ir 100 metų, kai šv. Marija apsi-reiškė Liurde. Tad ir lietuvių maldininkų susibūrimas prisimins kartu ir šią sukaktį.

Visi maldininkai galės gauti visuotinius atlaidus. Bus gauti atlaidai ir šiluvos minėjimui, kaip ir pernai.

Visi lietuviai raginami rugsėjo 7 dalyvauti tose sukaktuvinėse pamaldose. Dalyvaus visi Brooklyno lietuviai kunigai.

Išnuomojamas gražus kambarys su baldais ir atskiru įėjimu vienam asmeniui. Galima naudotis virtuve. Kaina prieinama. 493 Pine St., Brooklyn 8, N.Y. Kreiptis į J. Stanat. Stotis — Euclid Ave.

Išnuomojamas 7 kambarių butas su gydytojo ofisu Grand St. ir Union Ave. kamps. Kreiptis: Misiūnas, 502 Grand St., tel. EV 4-8934

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

Retas svečias

Amerikose apsigyvenęs Rygos vyskupas ir buvęs Latvijos seimo vicepirmininkas **Juozapas Rancans**, gerai mokas ir lietuvių kalbą bei didelės Lietuvos draugas, penktadienį, rugpjūčio 15 dieną, Dievo Motinos Dangun Emimo šventėje, 9 valandą aukėjo vaikam mišias, patiemis vaikams lietuviškai giedant, 10 valandą paskė pamokslą lietuviškai, o rugpjūčio 17, sekmadienį, 9 valandą klausė latvių išpažintis, 10 valandą laikė mišias ir sakė pamokslą latviams.

Vysk. V. Padolskis, grįždamas iš Montrealo, Kanados, rugpjūčio 10 ir 11 d., lankėsi šv. Petro klebonijoje. Jis išvyko į Cape Cod trumpam poilsui. Romon grįžė ši rudenį.

Kun. dr. P. Gaida, gyvenęs Toronte ir talkinąs "Teviškės Zibirių" redakcijai, atostogų proga lankėsi Bostone šv. Petro bažnyčioje rugpjūčio 10 aukėjo mišias ir pasakė pamokslą.

Šv. Petro parapijos CYO benas, kuris dalyvaus Chicagoje įvyksiančiame Amerikos legioninkų suvažiavime ir gros eisenoje Michigan Blvd., pakviestas taip pat groti "Draugo" piknike rugsėjo 1.

150 metų šiomet sukako Bostono diecezijos (vyskupija).

Penki bostoniečiai Kennebunkporto, gerokai į šiaurę nuo Bostono prie Atlanto vandenyno, pranciškonų lietuvių aukštesniojoje mokykloje šiais mokslo metais iš Bostono vyksta mokytiš jau penktas bernukas — **Richardas Zovė**, čia gimė, baigęs Bostono šv. Petro lietuvių parapijos pradžios mokyklą. Kennebunkporto aukštesnioji mokykla yra neseniai įsteigta, o jos moderniški stiklo sienų šviestas ir erdvis rūmai tik šiomet pastatyti.

Regina Pacis "Taikos Valdovės" vardo lietuvių benediktinių seserų vienuolynas kuriasi Bedford miesto netoli Manchesterio miesto New Hampshire valstyje, į žiemą karius nuo Boston — Lowell — Nashua — ir prieš Manchesterį. Adresas: Regina Pacis, Benedictine Sisters, Wallace Road, Bedford, N.H. Įkurtuvės bus rugpjūčio 23 dieną: 11 valandą iškilmingos mišios, o popiet įkurtuvių aktas — posėdis ir lietuviška meninė dalis. To vienuolyno pradžia daug pasirūpinę dvi benediktinės seserys, kilusios iš Lietuvos.

Mergvakaris, arba, kaip čia Amerikoje sakoma, shower party, čia gimusios Virginijos Bendzevičiūtės (jos brolis yra kunigas) bus rugpjūčio 23 Bostono lietuvių piliečių klubo salėje.

ONA IVASKIENE LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Telph. AN 8-4618
Res. AN 8-5961

AR JŪS NEPERMOKATE už savo automobilio apdraudą?
Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik Jūs vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:
Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:
ALBERT F. PETERS (PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.
Tel. VI 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-55 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

Kan F. Kapočius, vikariaujas vienoje nelietuvių parapijoje Chicagoje, savo atostogas praleido Bostono ir Providence apylinkėse. Šv. Petro bažnyčioje rugpjūčio 10 aukėjo mišias ir pasakė pamokslą. Buvo sustojęs pas Lietuvių Enciklopedijos leidėją J. Kapočių.

Pakėlė sparnus Rugpjūčio mėnesio viduryje visas Bostono lietuvių jaunimas išvyko stovyklauti: ateitininkai į Kennebunkporto pranciškonų lietuvių vienuolyną, kur erdvi graži gamta ir jūros maudyklos, o skautai — į Detroito tautinę stovyklą. Jaunimas ir jų tėvai ten lietuviškuose susibūrimuose nori savo lietuviybę sustiprinti.

Kun. A. Kneizys, šv. Petro parapijos vikaras ir CYO orkestro (beno) vadovas, rugpjūčio 10 buvo nuskrūdes į Chicago to beno reikalais.

Nupirkto Iš italo, pirkusio iš seno lietuvių, Strand valgyklą pagal Bostono lietuvių piliečių klubą W. Broadway vėl atpirko trys broliai lietuviai Giedučiai trenitiniai. Dabar ta valgykla, nuolat lietuvių lankyta ir lankama, vėl atsidūrė lietuvių rankose. Ir, pavyzdžiui, tik čia vėl galima gauti rūgusio pieno su karštomis būvimis, kaip ir seniau prieš senoj Lietuvoje.

Į kariuomenę Išėjo Juozas Leonavičius, lankęs Bostono kolegiją, sportininkas, šv. Petro lietuvių bažnyčios choro dalyvis ir Bostono lietuvių tautinių šokių grupės nuolatinis šokėjas. Jo brolis Zenonas, taip pat tose pačiose organizacijose dalyvavęs jau antri metai kariuomenėje.

Bostonas neturi Savo patogios vietos gegužinėms (piknikams) ruošti: bostoniečiai jas tais Brocktono "Romuvos parke" už 18 mylių nuo Bostono.

CAMBRIDGE, MASS. Darbininko ilgametis korespondentas A. Daukantas, ką tik atšventęs savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį, rugpjūčio 24 kelia vestuves savo dukrai Danai su Vitaliu Lambertu, kuris studijuoja inžineriją Bostono universitete.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDŲ KRAUTUVĖ
kurioje galima gauti visam butui moderniškiausius baldai, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:
ONA IVASKIENE LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Telph. AN 8-4618
Res. AN 8-5961

BOSTONO IR APYLINKIŲ lietuvių ir Darbininko skaitytojai prašomi prenumeratos ir kitais reikalais kreiptis žemiau nurodomu adresu
To place your advertisements and subscription for the **DARBININKAS** Semi-Weekly Newspaper contact:
RIMANTAS IVASKA
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Telph. AN 8-4618
Res. Telph. CO 5-2546

BARASEVIČIUS ir SONUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

Waitkus FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermėnims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiasiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)
Gaborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva GABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

William J. Drake-Drageūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

Labai svarbus pranešimas visiems tautiečiams, kurie siunčia siuntinius į Lietuvą, arba į kitus kraštus
Prašome įsidėmėti, kad norint padėti savo artimiesiems, nats geriausias ir pigiausias būdas yra siunčiant visų rūšių siuntinius per mūsų lietuvišką firmą.
1. Mūsų vaistų skyrius yra medicinos daktaro priežiūroje. Visi receptai yra išpildomi tiksliai. Kainos labai prieinamos. Rimfon 500 tabl. \$3.00 — Streptomycin 50 @ 1 gr. \$4.60 — Cortizone 20 tab. \$7.50 — Meticorten 100 tabl. \$5.00 — Serpasil 100 tabl. \$1.25.
2. **MAISTO SIUNTINIAI.** Mes turime labai didelį pasirinkimą įvairių rūšių maisto siuntinių. 20 svarų cukraus \$14.90 — 20 svarų taukų \$27.55. Reikalaukite pilno maisto siuntinių sąrašo.
3. **ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGOS:** Angliškos ir vietinės medžiagos parduodamos urmo kainomis. Jūs galite taip pat užsisakyti standartinius medžiagų siuntinius. 3 geros rūšies angliškos medžiagos kostiumams, arba paltams \$50.00, 4 vietinės medžiagos kostiumams su priedais \$50.00. Į šias kainas įeina visos išlaidos ir pristatymas Lietuvoje. Reikalaukite medžiagų pavyzdžių, kuriuos mes tuojau išsiųsime.
4. Pilinginės perlaidos siunčiamos iki 50 dolerių vertės.
5. Per mus galite taip pat užsisakyti siuвамас mašinas, akordeonus, foto aparatus, dviračius ir bet kokius kitus daiktus, kurių Jūs pageidaujate.
6. Stiklams plauti rėžtukus su tikru deimantu mes parduodame už \$4.00. Skustuvas \$2.50. Plaukams kirpti mašinėlė \$2.50. Siuos daiktus mes galime pristatyti Jums paštu ir Jūs galite sugrąžinti, jeigu nebūsite pilnai patenkinti.
Visi mūsų siunčiami siuntiniai yra apdrausti ir jų pristatymas pilnai garantuotas. Prašome rašyti dėl smulkesnių informacijų, kurias mes su mielumu noru suteiksime. Rašykite lietuviškai ir Jūs gausite nuostalią lietuvišką atsakymą.
AMERICAN & FOREIGN BOOK CO.
22 CHAPIN PLACE, HARTFORD, CONN.
Telef. CHapel 6-4773.
Antanas Ustjanuskas
Direktorius